

Research Paper

Pathology of the Research Activities of Political Science Faculty Members of Tehran State Universities in the Framework of the Higher Education SystemFatemeh Karbalai Hossein Fallah¹ *Zahed Ghaffari Hashjin² Abdolreza Beginia³ HamzaAli Nurmohammadi⁴

1. Ph.D. Political Studies of the Islamic Revolution, Shahed University, Tehran, Iran
2. Professor of Political Science, Shahed University, Tehran, Iran
3. Associate Professor of Management, Shahed University, Tehran, Iran
4. Associate Professor of Information Science and Epistemology, Shahed University, Tehran, Iran

DOI: 10.22034/ipsa.2023.477

Receive Date: 17 November 2022

Revise Date: 20 January 2023

Accept Date: 13 February 2023

©2021 by the authors, Licensee IPSA, Tehran, Iran. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Extended Abstract**Introduction**

In the 21st century, which is the subject of the sovereignty of science, it should be said that the research orientations in advanced countries tend towards a high level of research orientations in the university compared to the non-academic sector (Chol Shin et al., 2013:23). Considering the fundamental role of higher education in the research system of any country, it should be said that unfortunately, one of the most obvious weaknesses of Iran's research system is that higher education has been reduced to a mere level (Tasdeghi & Tasdeghi, 2016: 38), which is with the weaknesses is seriously faced in the field of research. Part of this weakness is caused by theoretical and methodological fields, and another major reason is based on the political and social foundations of Iranian society, which is indifferent to science and research. The share of political science in the neglect of political foundations is more than other disciplines and the reason for that are the issues raised in political science. Therefore, pathology of these activities is necessary. The main purpose of this research is to investigate the pathology of the research activities of the political science faculty members of Tehran State Universities. The main question of the research is: What are the harms of the research activities of the political science faculty members of the government universities located in Tehran in the framework of the higher education system.

Methodology

This research is applied in terms of purpose and in terms of mixed research method (quantitative and qualitative). This research has used 4 steps to collect data: in the first step, by referring to the texts, documents and websites of universities in order to search for research activities with the aim of analyzing

* Corresponding Author:
Zahed Ghaffari Hashjin, Ph.D.
E-mail: ghafari@shahed.ac.ir

the activities of political science faculty members. In the second stage, semi-structured interviews with 43 political science faculty members of public universities based in Tehran were used to obtain information by snowball method. In the third step, thematic analysis method was used to analyze the obtained data. In the fourth step: in addition to that, for the validity of the research structures from the three-way consensus, that is, gathering from different sources (documents, documents and interviews) and for the external validity (examination of the pattern in other cases), the dimensions and components identified through the survey in the step The fourth were examined (Mirahmadi, Khorasani, Nazarpour & Shams Morkani, 140: 46).

Results and Discussion

In the discussion of the pathology of scientific ability, mastery of foreign languages, the method of conducting research is one of the causes of the weakness of political science faculty members. The results obtained in this research can be in line with the literary researches of Sardarnia and his colleagues and the weakness of language with the opinions of Babai and Pai Bast in the field of the weakness of the scientific ability of the faculty members in the field of political science. Components such as qualitative orientation. Extreme, lack of familiarity with research tools and lack of familiarity with all qualitative methods is one of the new findings of this research.

In the purposeful and problem-oriented component of research, the lack of applicability of research is considered to be in line with the opinion of truth. The components of "not being demand-oriented", "not being problem-oriented", "not being objective" and finally the superficiality of the researches are among the new disadvantages of the present research. The component of lack of specialization is considered to be related to the lack of self-confidence and self-belief for theorizing with Babai and Pai Bast's research; The components of "lack of creativity and repetition of other people's researches", "not having expertise in a specific research axis" and "researching, randomness and formality of researches" are new findings, .

The quality and credibility of journals and the component of lack of scientific validity and conflict of interest in publishing articles in some scientific journals are considered to be related to the damage of this dimension with Sadeghi Arani's research. The component of not needing to publish an article in international publications is one of the new findings of this research in the field of pathology. In the communication damage section, the components of lack of dynamism and international scientific mobility, low score for study opportunities and weak communication. Professors with media and society are new findings. In the section of (individual) research challenges, the use of tools and the exploitation of graduate students is in line with the research of Uzada, Afifian and Sadeghi Arani.

The decline of qualitative works is considered to be related to the research of Salimi and Haddad. In the current research, there are components just for the promotion of the scientific rank, lack of motivation of professors for deep

scientific research, lack of scientific synergy between professors with each other, sharing of research works, and lack of sufficient supervision of articles. by the professors, the sense of inferiority and the rejection of the elites of the university from each other, the illusion of knowledge, the simplification of the professors regarding the lack of serious international research, the atomization of the professors and the lack of Scientific work, scientific stagnation of professors in the past, degradation of quality work has introduced individual challenges and obstacles.

In the research (organizational) challenges and obstacles section, the findings of the research based on the dominance of quantification over quality are in line with Sadeghi Arani's research. In addition, special components of humiliation and rent in the field of research resources are considered to be related to honest statements presented in the presence of the Supreme Leader. The lack of a realistic and fair criterion in the promotion regulations is considered to be related to the results of the researches of Uzada and Afifian, Jamali Zavareh and colleagues. "The lack of books as a rich educational resource for students" is in line with the findings of Ezra and Afifian. "Qualitative decline in the recruitment of professors" is considered to be related to the researches of Salimi, Haddad, Babaei and Pai Bast.

"The application of personal taste in giving the promotion of the scientific rank" is considered to be in line with the research of Ezra and Afifian. "The lack of mission orientation of universities and groups" is consistent with the output of Yousefi's evaluation. , "The lack of practicality of educational guidance" "The lack of attention to think tanks to solve operational gaps" "The idolatry of numbers and the system of scientific capitalism", "The dominance of educational activities over research", "Competition for the guidance of theses and dissertations" Ph.D.", "Ignoring the research process in scientific-review articles", "Implementation of customized plans and without the need to solve the problem", "One year deadline for research activities" and finally "No comparison International" is one of the new findings in the present study. In the section of research (economic) challenges and obstacles, the component of lack of research financial resources to be used in research affairs is one of these damages that was also mentioned in Dunyay Ekhtaz newspaper.

In the section of (political) research challenges and obstacles, "predominance of the security view over the scientific approach" is in line with the research of Uzada et al. "The lack of independence of universities and academic freedom" is considered to be related to the results of the research evaluation presented by Salimi and Haddad and Haqit. governing elites and academic elites", "formation of the behavioral form of conservatism and lying", "lack of link between structure and agent", "lack of political support for theorizing", "political sensitivities" for research and finally "lack of access of professors to Advanced and primary data for serious research" is one of the new findings in the present study.

Conclusions

The present study, with a pathological approach, tried to explore the field of research activities within the framework of the regulations of scientific promotion in the field of political science. Some damages showed that upgrading the scientific rank requires paying attention to the two dimensions of quantity and quality together, and measuring with a quantitative approach has resulted in serious damages in the field of research productions in the field of political science.

Keywords: Political Science Field, Faculty Members, Research Activities, State University and Higher Education System

References

- Adibi; M, Taghavei; M. A. & Mustafavi, S. (2019). Weakness of quantitative research in political science research in Iran. *Political Science Quarterly*, 16 (1). 25- 44.
- Aristopour, Sh. (2013). A pathological look at the regulations for the promotion of faculty members and the resulting negative consequences in the field of science production. The first national conference on science assessment: evaluation and pathology of scientific outputs.
- Asareh; F. & Afifian, F. (2016). Criticism on the regulations for the promotion of academic faculty members of universities and educational institutions of the country: Pathology and offering solutions. *Book review, information and communication quarterly*, 4(15), 213-223.
- Babai; M. & Pai Bast, S. (2018). Challenges of theorizing in Iranian political science from the point of view of political elites; Presenting a contextual model. *Political Science Association Conference 2018*.
- Center of Boards of Trustees and Audit Boards (2015). Regulations for promoting the rank of members of the educational, research and technological faculty. First edition, Payam Noor University Printing and Publishing Center, pp. 1-96.
- Cheol Shin. J, Arimoto. A, Cummings, W. K. & Teichle, U. (2013). *Teaching and Research in Contemporary Higher Education*. Publisher Springer Netherlands, Edition Number 1, Number of Pages XXII, 410. Doi.10.52547/istd.31444.8.28.1.
- Haghighat, S. S. (2011). Pathology of Political Science in Iran, *Culture Strategy*, No. 19. pp. 53-79.
- Jamali Zavareh; B, Nasr Esfahani; A. & Nili, M. (2017). Analysis of the regulation of faculty promotion: challenges and consequences. *Iranian Higher Education Research Quarterly*, 10th year, 1st issue. 79-98.

Khastar, H. (2009). Providing a method for calculating the reliability of the coding stage in research interviews. *Scientific-Research Quarterly of Human Sciences Methodology*, 15(58). 161-174.

Mir Ahmadi; Kh, Khorasani; A, Nazarpur; M, T & Shams Morkani; Gh. (2021). Pathology of human resources supply system in higher education: development and validation of a model. *Iranian Journal of Higher Education*, 13 (4). 39-64.

Mosfa, N. (2006). *Siri in the educational and research developments of political science and international relations*. Tehran: Research Institute of Cultural and Social Studies, first edition.

Nazari, Ali Ashraf (2018). "Analysis and evaluation of the political science field in Iran: measuring the attitude of political science professors of Tehran University". *Journal of Political Science*, Volume 13, Number 1 - Serial Number 49, pp. 191-220.

Nazari, Ali Ashraf (2014). "Obstacles to the formation of collective rationality in the field of political science and international relations research". *Proceedings of the third annual status conference of the Iranian Political Science Association, the status of research in the field of political science and international relations in Iran*. pp. 358-347.

Ranjabr, M. (2003). The crisis of political science in Iran. *Political Science Quarterly*, 6(24)95-112.

Regulations "Promotion of faculty members of state higher education, research and technology institutions". (2015). Ministry of Science, Research and Technology.

Sadeghi Arani, Z. (2021). Using the approach of systemic thinking in order to investigate the side effects of higher education policies: a critique on the article-oriented nature of the regulations for the promotion of faculty members. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*. 27(3).53-85.

Salimi; H & Haddad, Gh. (2018). The future of studying the situation of political science in Iran based on the STEEP (V) process analysis model. *Journal of Political Science*.15 (1). 75-110.

Sardarnia, Kh. (2012). "Pathology of the method and content of political science research in Iran". *Proceedings of the third annual conference on the status of the Iranian Political Science Association, the status of research in the field of political science and international relations in Iran*.

Taghi Zadeh Kerman; N, Hossein Qolizadeh; R & Javidi Kalate Jafarabadi, T.

(2014). Pathology of knowledge production in humanities research cores. Culture strategy, 30. 161-188.

Tasdighi, M. A & Tasdighi, F. (2009).obstacles to research and research culture in the higher education system. Cultural Engineering Monthly, 4(35-36), pp. 37-47.

Yousef, H. (2022). Investigation and pathology of the promotion system of faculty members; 2. The proposed package for amending and revising the regulations for the promotion of faculty members. Journal: Expert Reports (Research Center of the Islamic Council). Office Name: Deputy of Social and Cultural Research - Cultural Studies and Education (Higher Education, Research and Technology Department).

آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه‌های دولتی تهران در چارچوب نظام آموزش عالی

فاطمه کربلائی حسین فلاح^۱ * زاهد غفاری هشجین^۲ عبدالرضا بیگی‌نیا^۳ حمزه‌علی نورمحمدی^۴

۱. دانش‌آموخته دکتری مطالعات سیاسی انقلاب اسلامی دانشگاه شاهد، تهران، ایران

۲. استاد گروه علوم سیاسی دانشگاه شاهد، تهران، ایران

۳. دانشیار گروه مدیریت، دانشگاه شاهد، تهران، ایران

۴. دانشیار علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه شاهد، تهران، ایران

لینک گزارش نتیجه مشابهت‌یابی: [https://hamyab.sinaweb.net/Ci_result/details/DC8E9C3B1143459E/6%](https://hamyab.sinaweb.net/Ci_result/details/DC8E9C3B1143459E/6%20.1001.1.1735790.1401.18.1.2.5)

20.1001.1.1735790.1401.18.1.2.5

چکیده

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۸/۲۶

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۱/۱۰/۳۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

نوع مقاله: پژوهشی

واژگان کلیدی:

رشته علوم سیاسی،
اعضای هیئت علمی،
فعالیت‌های پژوهشی،
دانشگاه دولتی، نظام
آموزش عالی

این مقاله به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش پژوهش، آمیخته است. گردآوری داده‌ها نخست از طریق مرور مبانی نظری و مقررات مربوط به آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی و سپس، با استفاده از مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته و پرسش‌نامه انجام شده است. جامعه آماری در زمان اجرای پژوهش، ۱۷۴ نفر است. داده‌های پژوهش مربوط به بازه زمانی ۱۳۹۵ از زمان اجرایی شدن آخرین آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی تا پایان سال ۱۳۹۹ است. داده‌های میدانی پژوهش پس از انجام مصاحبه‌های نیمه‌ساختاریافته با ۴۳ نفر از اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی در بخش کیفی با بهره‌گیری از روش گدگذاری باز و محوری اشتراوس-کوربین (۱۹۹۶) و با استفاده از تحلیل مضمون و نرم‌افزار Maxqda تجزیه و تحلیل شد. پس از بررسی داده‌های کیفی، کدهای اولیه استخراج، در چند مرحله بازبینی، و سرانجام، در چهار مقوله اصلی و نه مقوله فرعی، طبقه‌بندی شده است. پس از تجزیه و تحلیل و تقلیل دادن واحدهای معنادار، ۶۴ کد اولیه به ۳۶۳، فراوانی مضامین در بخش آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی، احصاء و سرانجام، الگوی آسیب‌شناسی، استخراج شده است. در بخش کیفی یافته‌های پژوهش، به چالش‌ها و موانع فردی، سازمانی و سایر موانع پژوهشی اشاره شده و در بخش کمی با استفا از پرسش‌نامه محقق‌ساخته و پس از اطمینان‌یابی از روایی و اعتبار آن، ۱۳۵ پرسش‌نامه بین نمونه آماری اعضای هیئت علمی علوم سیاسی توزیع و گردآوری شده است و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و Smart PIS استفاده شده است.

* نویسنده مسئول:

زاهد غفاری هشجین

پست الکترونیک: ghafari@shahed.ac.ir

مقدمه^۱

در قرن بیست و یکم که بحث حکمرانی علم یا سیاست‌گذاری علم و سامان نظام دانایی، به گونه‌ای بی سابقه و پیوسته گسترش می‌یابد، باید گفت که جهت‌گیری‌های پژوهشی در کشورهای پیشرفته نسبت به کشورهای در حال ظهور با در نظر گرفتن بخش دانشگاهی و غیردانشگاهی — به شدت به سوی حوزه‌های پژوهشی در دانشگاه (در مقایسه با بخش غیردانشگاهی) گرایش دارد (چول شین^۲ و همکاران، ۲۰۱۳، ۲۳)؛ از این رو، دانشگاه، محور اصلی تولید علم از طریق دانش و پژوهش است (تقی‌زاده کرمان و همکاران، ۱۳۹۴، ۱۶۲) است. اکنون با وجود نقش بنیادین آموزش عالی در نظام پژوهشی همه کشورهای، متأسفانه، یکی از برجسته‌ترین ضعف‌های نظام پژوهشی ایران در این حقیقت رخ می‌نماید که آموزش عالی، تنها به نقش آموزشی فروکاسته شده است و استادان آن که از عوامل اصلی و مهم نظام آموزش عالی کشور هستند (تصدیقی و تصدیقی، ۱۳۸۸، ۳۸) با ضعف‌های جدی‌ای در حوزه امور پژوهشی روبه‌رو هستند.

با بررسی سیاست‌گذاری‌های کلان و اسناد بالادستی در حوزه فعالیت‌های پژوهشی و رشته علوم سیاسی (همچون قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نقشه علمی جامع کشور، سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی، قوانین و مقررات مصوب در حوزه فعالیت‌های پژوهشی و رشته علوم سیاسی مانند کارگروه تحول و ارتقای علوم سیاسی) می‌توان به اهمیت تحقیق و پژوهش در ایران و با وجود سیاست‌گذاری‌های کلان در رشته علوم سیاسی پی برد. با وجود این تأکیدها، فعالیت‌های پژوهشی در رشته‌های علوم اجتماعی به طور عام و در رشته علوم سیاسی به طور خاص، با کمبودهای جدی‌ای روبه‌رو است. بخشی از این ضعف، ناشی از زمینه‌های نظری و روش‌شناختی است و عامل عمده دیگر آن، در بنیادهای سیاسی و اجتماعی بستر اجتماع ایران نهفته است که به علم و پژوهش بی‌اعتنا است و در این بین، علوم سیاسی بیش از رشته‌های دیگر، مورد بی‌اعتنایی قرار گرفته است که شاید دلیل آن، مقوله‌ها و موضوع‌های موردنظر در علم سیاست باشد. با وجود بنیادین بودن این رشته در حل پیچیدگی‌های سیاسی - اجتماعی کشور، ناکارآمدی درونی و سطح پایین آموزش و پژوهش، یکی دیگر از عوامل اساسی بدون استفاده بودن این رشته بوده است (رنجبر،

۱. این مقاله برگرفته از رساله دکترای نویسنده اول با عنوان «شناسایی، ارزیابی، و آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه‌های دولتی تهران در چارچوب نظام آموزش عالی» در دانشگاه شاهد است.

2. Cheol Shin et.al

۱۳۸۲، ۹۵)؛ بنابراین، آسیب‌شناسی این فعالیت‌ها برای ارتقای کیفیت و کارآمدی این پژوهش‌ها، ضروری به‌نظر می‌رسد.

هدف پژوهش حاضر، آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه‌های دولتی تهران در چارچوب نظام آموزش عالی است و دراین‌راستا، پرسش اصلی پژوهش این است که «با توجه به آیین‌نامه ارتقای علمی، آسیب‌های مربوط به فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه‌های دولتی مستقر در شهر تهران کدامند؟» به بیان روشن‌تر، این پژوهش در پی بررسی ابعاد پرسش پژوهش در زمینه آسیب‌های فردی (توانمندی علمی)، آسیب‌های پژوهشی (همچون هدفمند و مسئله‌محور=کاربردی بودن، تخصص‌گرایی و خلاقیت ذهنی و کیفیت و اعتبار مجله‌ها، و آسیب‌های ارتباطی (همکاری علمی داخلی و بین‌المللی) و سرانجام، چالش‌ها و موانع فردی، سازمانی، اقتصادی، و سیاسی در رشته علوم سیاسی، به عنوان آسیب‌های اصلی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی رشته علوم سیاسی، است. هدف پژوهش این است که فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی رشته علوم سیاسی را با توجه به آخرین آیین‌نامه ارتقای علمی مصوب، در بازه زمانی ۱۳۹۵ تا ۱۳۹۹، آسیب‌شناسی کند.

۱. پیشینه پژوهش

بسیاری از پژوهش‌های انجام‌شده درباره آیین‌نامه ارتقای علمی، مربوط به نقدهایی بوده‌اند که بر آن نوشته شده و کمتر به آسیب‌های آن در بُعد پژوهشی توجه شده است. به آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت‌علمی رشته علوم سیاسی نیز به صورت جزئی و موردی اشاره شده و تاکنون کلیت آن برپایه آیین‌نامه ارتقای علمی پژوهشی بررسی نشده است. در ادامه، نتایج برخی از مرتبط‌ترین پژوهش‌های انجام‌شده در این حوزه را به اختصار مرور خواهیم کرد.

یوسفی (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «بررسی و آسیب‌شناسی نظام ارتقای اعضای هیئت علمی؛ بسته پیشنهادی اصلاح و بازنگری آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت‌علمی»، در یک بسته پیشنهادی ابتدا به روند پژوهی و آسیب‌شناسی نظام ارتقا و سپس، به مطالعه تطبیقی دانشگاه‌های گوناگون دراین مورد پرداخته است.

صادقی آرانی (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان «بهره‌گیری از رویکرد تفکر سیستمی به منظور بررسی اثرهای جانبی سیاست‌های آموزش عالی: نقدی بر مقاله‌محور بودن آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت‌علمی» به آسیب‌شناسی «پژوهش‌های بی‌کیفیت، غیرکاربردی و مشابه،

افزایش مجلات علمی و تشکیل شبکه‌های قدرت حول آن برای چاپ مقاله، گسترش سوءرفتارهای پژوهشی و هنجارشکنی‌های علمی و سایه‌نویسی و تجاری‌شدن آموزش عالی و تغییر نگرش اعضای هیئت علمی از نگاه کریمانه به نگاه ابزاری به دانشجویان» پرداخته است.

بابائی و پای‌بست (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «چالش‌های نظریه‌پردازی در علوم سیاسی ایران از نگاه نخبگان سیاسی: ارائه یک مدل زمینه‌ای»، فراهم نبودن بسترهای کافی برای بحث و آزاداندیشی از سوی دولت، فقدان بنیان‌های فکری و ضعف فرهنگ دموکراتیک به عنوان شرایط زمینه‌ای، ضعف ارتباط و تعامل دولت‌ها با نخبگان سیاسی، و ضعف زبان دلایل فقدان نظریه‌پردازی در علوم سیاسی ایران را به عنوان مهم‌ترین دلایل فقدان نظریه‌پردازی در علوم سیاسی ایران مطرح کرده‌اند.

سلیمی و حداد (۱۳۹۸) در پژوهشی با عنوان «آینده پژوهی وضعیت علوم سیاسی در ایران براساس الگوی تحلیل روند (STEEP)^(۱)» به پایین آمدن سطح کیفی پژوهش علوم سیاسی، استفاده بیش از اندازه از متون ترجمه و کمبود تألیف، نبود معیار علمی مناسبی برای گزینش استادان و همچنین، عدم استقلال رأی به واسطه فشارهای سیاسی غیرعلمی و منطقی به دانشگاه‌ها اشاره کرده‌اند.

جمالی زواره و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان «واکاوی آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی: چالش‌ها و پیامدها» نقاط ضعف آیین‌نامه را با استفاده از روش تحلیل محتوای کیفی بررسی کرده‌اند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که ایراد کلی در نظر گرفته شده برای آیین‌نامه ارتقا، این است که برای همه دانشگاه‌ها و همه رشته‌ها، تنها یک آیین‌نامه نگاشته شده است؛ در حالی که بنا به ماهیت متفاوت رشته‌ها، روش ارتقای اعضای هیئت علمی در رشته‌های مختلف اعم از «علوم انسانی، فنی و ریاضی، و هنر» را نمی‌توان یکسان در نظر گرفت. افزون‌براین، تأکید آیین‌نامه بر فعالیت‌های پژوهشی، به‌ویژه انتشار مقاله‌های علمی-پژوهشی، از جمله ISI، در مقایسه با فعالیت‌های آموزشی، از اصلی‌ترین نقدهایی است که به آیین‌نامه یادشده وارد شده است.

عصاره و عقیقیان (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان «نقدی بر آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی کشور: آسیب‌شناسی و ارائه راهکارها» با مطالعه متون مربوط و بررسی آیین‌نامه‌های موجود، نقدی بر آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مراکز علمی-تحقیقاتی کشور داشته‌اند و ضمن آسیب‌شناسی آن‌ها،

راهکارهایی را در قالب پیشنهاد، ارائه داده‌اند.

ارسطوپور (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان «نگاه آسیب‌شناسانه به آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی و پیامدهای منفی حاصل از آن در زمینه تولید علم» مشکلات زبانی و نظام انگیزشی آیین‌نامه ارتقای مصوب ۱۳۸۹ را بررسی کرده است.

ادیبی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان «ضعف تحقیقات کمی در پژوهش‌های علوم سیاسی در ایران» به کمبود پژوهش‌های میدانی و کمی در حوزه علوم سیاسی نسبت به پژوهش‌هایی «علوم اجتماعی، علوم تربیتی، و روان‌شناسی» اشاره کرده‌اند.

سردارنیا (۱۳۹۲) نیز در پژوهشی با عنوان «آسیب‌شناسی روش و محتوای پژوهش‌های علوم سیاسی در ایران»، مهم‌ترین اشکالات روش و محتوای پژوهشی در رشته علوم سیاسی را کم‌توجهی به روش‌های کمی و آماری و ضرورت آزمون آماری و آشنایی ناکافی با نظریه‌پردازی و پژوهش برشمرده است.

حقیقت (۱۳۹۱) در پژوهشی با عنوان «آسیب‌شناسی رشته علوم سیاسی در ایران» به مؤلفه‌هایی همچون غیرکاربردی بودن، خودسانسوری اندیشمندان و دانش‌پژوهان، فقدان مکاتب فکری و عاریت‌پذیری علوم سیاسی از رشته‌های دیگر علوم انسانی، بی‌اعتمادی بین حوزه دانشگاهی و قدرت اشاره کرده است.

با توجه به اینکه در چارچوب آیین‌نامه ارتقای علمی با ماهیت مهم‌ترین مؤلفه‌های فعالیت‌های پژوهشی در رشته علوم سیاسی، پژوهش‌های جامع صورت نگرفته است، پژوهش حاضر به منظور پُر کردن این خلأ پژوهشی انجام شد. با وجود چارچوب‌هایی که برای علوم سیاسی و روابط بین‌الملل مشخص شده است، نمی‌توان چارچوب‌های خط‌کشی شده‌ای برای آن‌ها در نظر گرفت و از آنجاکه بن‌مایه و ماهیت بررسی‌ها و آموزش‌های در نظر گرفته شده برای این دو رشته، جدایی‌ناپذیر است (مصفا، ۱۳۸۶، ۳)، به کارگیری عنوان هریک از این دو رشته در پژوهش حاضر، شامل دیگری نیز می‌شود.

۲. چارچوب مفهومی پژوهش

اعتقاد عمومی بر این است که با افزایش نتایج پژوهش‌های علمی، منافع اجتماعی چشمگیری به دست می‌آید؛ از این رو، در سال‌های اخیر، به شدت بر نقش فعالیت‌های پژوهشی دانشگاه‌ها تأکید شده است و دانشگاه‌های برتر، در رقابت برای تبدیل شدن به «دانشگاه‌های جهانی»، عملکرد

پژوهشی خود را تقویت می‌کنند. همچنین، اصطلاح‌هایی همچون «جامعه دانش» و «اقتصاد دانش» بیشتر به کار می‌رود (چول شین و همکاران، ۲۰۱۳، ۳۹۶)؛ بنابراین، تأکید شدید بر پژوهش، سبب جلب توجه دانشگاهیان به فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی شده است. فعالیت‌های پژوهشی در رشته علوم سیاسی، تاجایی که بتوانند پیوسته تحولات سیاسی را برپایه نیازهای جامعه رصد کنند و با ارائه راهکارهای موردنیاز، نظام سیاسی را همراهی کنند، امری ضروری به نظر می‌رسد؛ از این رو، «تحقیق و پژوهش در سیاست و روابط بین‌الملل در هزاره جدید»، ارزش دوچندانی یافته است. افزون‌براین، عملکرد پژوهشی اعضای هیئت علمی به شدت بر اعتبار دانشگاه، جذب اعتبارات پژوهشی، و پذیرش دانشجویان بین‌المللی و محلی تأثیر می‌گذارد؛ بنابراین، ارزیابی‌های پیوسته و چشمگیر در حوزه بررسی فعالیت پژوهشی اعضای هیئت علمی می‌تواند راهکار مناسبی برای تحقق اهداف موردنظر باشد.

رشته علوم سیاسی نیز به عنوان یک عرصه نظام‌مند، از حوزه‌های مهم علوم انسانی به شمار می‌آید که موضوع آن، مطالعه و تحقیق درباره پدیده‌های سیاسی، کشف علل بروز پدیده‌های سیاسی، نحوه اداره سیاسی جامعه، و ایجاد ارتباط محترمانه متقابل با کشورهای دیگر در عرصه جامعه جهانی است؛ هدف این رشته، تربیت دانش‌آموختگانی است که از قدرت تحلیل، ابتکار، و توانایی فکری وسیعی در مورد تحولات سریع در جامعه داخلی و خارجی برخوردار باشند. نکته مهم اینکه رشته علوم سیاسی و محتوای آن، به عنوان رشته‌ای پویا در دنیا، متناسب با نیازها و مسائل روز، پیوسته در حال تغییر و دگرگونی است؛ ولی با گذشت بیش از یکصد سال از تأسیس مدرسه علوم سیاسی در ایران، این علم به عنوان یکی از علوم راهبردی در امر توزیع قدرت و ثروت در جامعه و ساماندهی ساختارهای اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، نظامی، و حتی زیست‌محیطی، با نقاط ضعف و تهدیدهای بسیاری روبه‌رو بوده است؛ به گونه‌ای که تعداد زیادی از استادان رشته علوم سیاسی بر این نظرند که وضعیت فعلی رشته، در حد بسیار پایینی برپایه آخرین تحولات علمی طراحی شده است و وضعیت کیفی رشته را نیز در سطح متوسط به پایین ارزیابی می‌کنند (نظری، ۱۳۹۶، ۲۱۴).

شاید بتوان یکی از بارزترین مشکلات موجود در حوزه پژوهش‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل را فقدان ظرفیت‌های ارتباطی و عدم شکل‌گیری «عقلانیت جمعی» عنوان کرد؛ بنابراین، در یک نگاه اجمالی می‌توان مهم‌ترین مشکلات موجود را چنین برشمرد: ۱) «فقدان حلقه واسط و

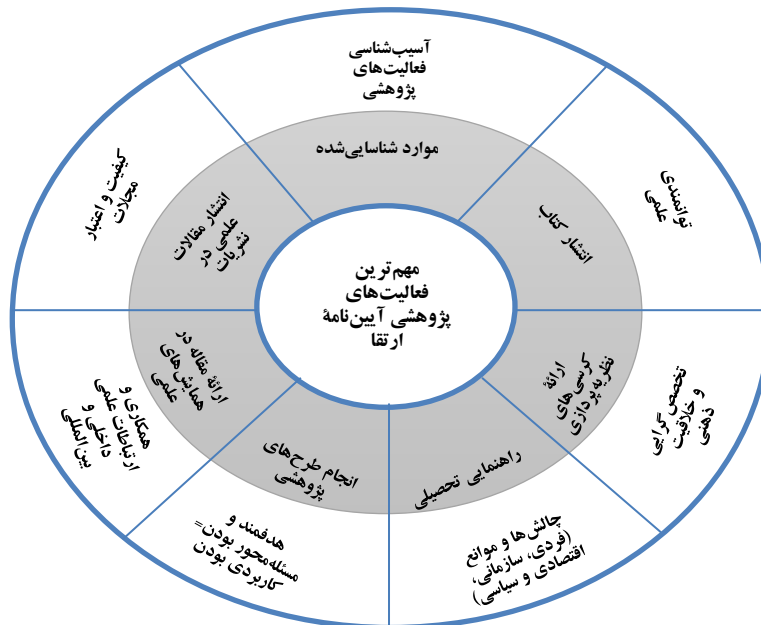
زبان مشترک بین استادان و پژوهشگران؛ ۲) فقدان زمینه‌های گفت‌وگو و تبادل نظر؛ ۳) انزوای وجودی و ناتوانی در فهم علایق و موضوعات جدید؛ ۴) عدم بهره‌گیری از دستاوردهای پیشین؛ ۵) فقدان نگاه پیوستار به پژوهش برای پرهیز از تکرار نتایج پژوهش‌های پیشین؛ ۶) تأکید بر ماهیت انفرادی پژوهش؛ ۷) عدم بهره‌گیری از ظرفیت‌های عقلانیت مشترک؛ ۸) فقدان رایزنی و تعامل پژوهشگران با یکدیگر» (نظری، ۱۳۹۲: ۳۵۶-۳۴۷) و.... با وجود این ادعاها، با بررسی سیاست‌گذاری‌های کلان و اسناد بالادستی در حوزه فعالیت‌های پژوهشی و رشته علوم سیاسی (همچون قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، نقشه علمی جامع کشور، سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی، قوانین و مقررات مصوب در حوزه فعالیت‌های پژوهشی و رشته علوم سیاسی مانند کارگروه تحول و ارتقای علوم سیاسی) می‌توان به اهمیت تحقیق و پژوهش در ایران پی برد، ولی همچنان فعالیت‌های پژوهشی در رشته‌های علوم اجتماعی به‌طور عام و رشته علوم سیاسی (بر پایه آیین‌نامه ارتقای علمی) به‌طور خاص با کمبودهای جدی‌ای روبه‌رو است.

«در کشور ایران، آیین‌نامه استخدامی و ارتقای اعضای هیئت علمی به‌عنوان اسناد بالادستی دانشگاه، پشتیبان بسیاری از قوانین و رویه‌های علمی، اجرایی، و آموزشی، ازجمله تبدیل وضعیت‌ها، ترفیع‌های سالانه، ارزشیابی‌های آموزشی، ارزشیابی‌های پژوهشی، و معیارهای تنظیم پژوهانه به‌شمار می‌آید. آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی برای نخستین بار در سال ۱۳۴۸ در دانشگاه تهران تدوین و از آن به‌بعد در شش مرحله بازنگری شده است. هفتمین ویرایش این آیین‌نامه در اسفند ۱۳۹۴ در شورای عالی انقلاب فرهنگی، تصویب و از سال ۱۳۹۵ لازم‌الاجرا شده است. در آیین‌نامه یادشده، ارزیابی عملکرد اعضای هیئت علمی مؤسسه‌های آموزش عالی، پژوهشی و فناوری دولتی و غیردولتی به‌منظور ارتقای مرتبه در چهار ماده از این قرار صورت می‌گیرد: ماده (۱) فعالیت‌های فرهنگی، تربیتی، و اجتماعی؛ ماده (۲) فعالیت‌های آموزشی؛ ماده (۳) فعالیت‌های پژوهشی و فناوری و ماده (۴) فعالیت‌های علمی و اجرایی» (صادقی آرانی، ۱۴۰۰، ۶۴).

بنابراین، آسیب‌شناسی کمیت و کیفیت فعالیت‌های پژوهشی به‌منظور «ارائه تصویر روشنی از وضعیت کارکرد ساختار علمی و تکامل آن، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر در عرصه سیاست ملی علمی یا راهبرد مدیریت تحقیقاتی هر کشوری است. با توجه به عصر رقابت در عرصه تولید علم در جهت کسب رتبه و اعتبار علمی، آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی در جهت اهداف در نظر گرفته‌شده برای این رشته، امری لازم است. با توجه به تعریف در نظر گرفته‌شده برای

فعالیت‌های پژوهشی بر طبق آیین‌نامه ارتقا که «فعالیت‌های پژوهشی را مجموعه‌ای از فعالیت‌های عضو هیئت علمی می‌داند که «ضمن هدفمند بودن، قابلیت کشف و توسعه حقایق و به‌کارگیری یافته‌های علمی را دارد و با هدف رفع نیاز جامعه، توسعه مرزهای دانش و بسط فناوری‌های برخوردار از اولویت در کشور شکل گرفته است» (دفتر هیئت‌های امنا و هیئت‌های ممیزه آیین‌نامه ارتقا، ۱۳۹۵)؛ براین اساس، در زمینه آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی به مواردی همچون داشتن آثار انتشار یافته علمی معتبر، برخورداری از حوزه تخصصی و متمرکز علمی، برخورداری از روحیه خلاقیت و نوآوری علمی، وجود همکاری و ارتباطات علمی داخلی و بین‌المللی و کاربردی، و تقاضامحور بودن طرح‌های پژوهشی می‌توان اشاره کرد. در ایران، اعضای هیئت علمی علوم سیاسی که پژوهشگر سیاسی به‌شمار می‌آیند، بایستی برخی مراتب ارتقا را طی کنند. درحالی‌که درک فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی بسیار مهم است، پژوهش‌های اندکی درباره عملکرد اعضای هیئت علمی برخی رشته‌ها، از جمله علوم سیاسی، انجام شده است. بر پایه نظرات مطرح‌شده و با توجه به پرسش‌های پژوهش می‌توان الگوی زیر را برای فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی علوم سیاسی بر پایه آیین‌نامه ارتقا طراحی کرد.

شکل شماره (۱). مهم‌ترین فعالیت‌های پژوهشی آیین‌نامه ارتقا

منبع: آیین‌نامه ارتقا، ۱۳۹۵

۳. روش پژوهش

پژوهش حاضر، به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ روش اجرای تحقیق، ترکیبی (کمی و کیفی) است. روش کیفی مبتنی بر تحلیل مضمون^۱ بوده و برای گردآوری داده‌ها چند گام برداشته شده است: در گام نخست به منظور شناسایی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی، متون، اسناد، و سایت دانشگاه‌ها بررسی شد. سپس، به منظور بررسی آیین‌نامه ارتقای علمی، از سایت وزارت علوم، تحقیقات، و فناوری و برخی از سایت‌های دانشگاه‌های تهران از جمله، دانشگاه تهران و دانشگاه شاهد استفاده شد. در گام دوم با ۴۳ تن از اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه‌های دولتی مستقر در شهر تهران (دانشگاه تهران، دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه علامه طباطبائی، دانشگاه تربیت مدرس، دانشگاه خوارزمی، دانشگاه امام صادق (ع)، و دانشگاه شاهد) اعم از رسمی و پیمانی، مصاحبه نیمه ساختاریافته انجام شد. تعداد اعضا در زمان اجرای پژوهش ۱۷۴ نفر بود که برای انتخاب مصاحبه‌شوندگان پژوهش از روش گلوله برفی^۲ استفاده شد.

علت استفاده از روش گلوله برفی، عدم شناخت نویسندگان پژوهش از همه اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی بود و به همین سبب، نمونه‌های پژوهش به کمک پاسخ‌گویان شناسایی شدند. نمونه‌گیری تاجایی ادامه یافت که پژوهشگران به این نتیجه رسیدند که پاسخ‌های داده شده از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته با اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی با یکدیگر شباهت داشته و منجر به تکراری شدن پاسخ‌های حاصل از مصاحبه شده است. در نتیجه، پژوهشگران، پس از رسیدن به اشباع نظری^۳، تعداد مصاحبه‌ها را کافی دانستند.

جامعه خبرگان دانشگاهی مورد مصاحبه در این پژوهش، ۴۳ نفر است، اما با توجه به اینکه شرط بسنده بودن حجم نمونه برای انجام مصاحبه در پژوهش‌های کیفی، رسیدن به نقطه اشباع نظری است، در این پژوهش از مصاحبه چهل و یکم مفهوم جدیدی به مضمون‌ها و مفاهیم یافت شده در مصاحبه‌های پیشین، افزوده نشد که این مسئله، نشان‌دهنده به اشباع رسیدن داده‌هاست؛ با وجود این، مصاحبه‌ها تا ۴۳ نفر ادامه یافت. افزون‌براین، هنگام اجرای مصاحبه‌ها سعی بر آن بود که نسبت خانم‌ها و آقایان رعایت شود و در ضمن از نظرات اعضای

1. Thematic Analysis
2. Snowball Sampling
3. Saturation Point

هیئت علمی‌ای که در بخش تحصیلات تکمیلی دانشجوی دکترا داشتند و همچنین اعضای فاقد دانشجوی دکترا، استفاده شد. همچنین، سعی بر آن بود که پرسش‌ها، تعدیل شده و به گونه‌ای هدفمند دنبال شوند.

اشباع نظری تاجایی ادامه داشت که هم تنوع و هم تغییر در محتوای پرسش‌ها ایجاد شود؛ تاجایی که احساس شد ایده جدیدی در مصاحبه‌ها مطرح نمی‌شود، ضمن اینکه پاسخ پرسش‌های موردنظر به دست آمد. در گام سوم، برای تجزیه و تحلیل داده‌های به دست آمده از روش تحلیل مضمون که شامل سه مرحله دستیابی به مضامین پایه^۱، مضامین سازمان‌دهنده^۲، و مضامین فراگیر^۳ است، استفاده شد. پس از گردآوری داده‌ها، به منظور شناخت و دسته‌بندی آسیب‌ها در ابعاد و مؤلفه‌های الگوی کیفی آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی، مفاهیم موردنظر تولید شد. در پژوهش حاضر، برای برآورد میزان پایایی، از روش پایایی بین دو کدگذار (شاخص تکرارپذیری) بهره گرفته است. پایایی بین دو کدگذار (تکرارپذیری) به میزانی اشاره دارد که دو یا چند کدگذار، برآیند همدیگر را بازگویی می‌کنند. چنانچه کدگذاران یک متن را به یک روش کدگذاری کنند، به فرایند کدگذاری، کدگذاری تکرارپذیر گفته می‌شود. شیوه پیشنهادی برای برآورد درصد پایایی بین دو کدگذار، که به عنوان شاخص پایایی تجزیه و تحلیل به کار می‌رود، به شرح زیر است (خواستار، ۱۳۸۰، ۱۷۰).

$$\text{درصد پایایی بازآزمون} = \frac{\text{توافقات} \times 2}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100$$

برای برآورد و ارزیابی پایایی مصاحبه به روش توافق درون موضوعی دو کدگذار، پژوهشگر از یک دانشجوی دکترا علوم سیاسی درخواست کرد تا به عنوان دستیار، چهار مصاحبه را به طور تصادفی گزینش و کدگذاری کند. در این گام تلاش شد تا با توجه به چارچوب پژوهش، کدهای تکراری یا تغییرپذیر حذف شوند. هدف از اجرای این مرحله این است که با منظم کردن مضمون‌ها، مضمون‌های پایه به دست آید و با بازیابی مضمون‌های پایه، مضمون‌های سازمان‌دهنده استخراج شدند. در تراز بالاتر انتزاع، مضمون‌های فراگیر ساخته شدند. گام

1. Basic
2. Organizing
3. Global

بعدی در این بخش، تحلیل شبکه مضامین است. در این گام پس از دستیابی به شبکه رضایت بخشی از مضمون های وابسته به پدیده آسیب شناسی فعالیت های پژوهشی، تلاش شد تا در پرتو این شبکه، درک عمیق تری از معانی به دست آید.

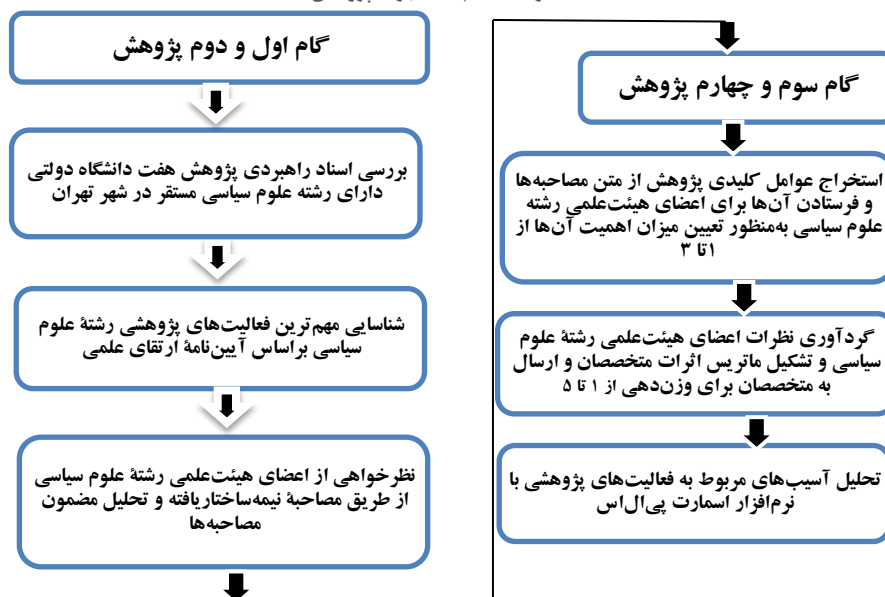
پس از ایجاد شبکه مضامین، دوباره به متن مصاحبه ها مراجعه و به کمک شبکه، تفسیر شد. همچنین، مضمون ها، مورد بازبینی قرار گرفت. یکپارچه سازی متن، گام پایانی واکاوی داده ها بود. در این پژوهش برای مرحله تلخیص، از نرم افزار مکس کیودا استفاده شد. همچنین، پژوهش حاضر به لحاظ روش بحث تحلیل مضمون و به کارگیری نرم افزار مکس کیودا برای گردآوری داده ها و دستیابی به یافته ها، در حوزه علوم سیاسی، بدیع و جدید است. مضمون های اولیه از مصاحبه با اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی استخراج شدند و در یک قالب سیصد و شصت و سه مضمونی ساختاردهی شد. سپس، مضمون های اولیه در شبکه مضامین به هم ارتباط داده شدند و شصت و چهار مضمون فرعی و یک مضمون اصلی به دست آمد و ساختار پژوهش بر این اساس صورت بندی شد.

در گام چهارم، به منظور ایجاد اعتبار در سازه های پژوهش از اجماع سه سویه یعنی گردآوری از منابع مختلف (اسناد، مدارک و مصاحبه) و برای اعتبار بیرونی (بررسی الگو در سایر موارد) ابعاد و مؤلفه های شناسایی شده از طریق پیمایش در مرحله چهارم بررسی شدند (میراحمدی و همکاران، ۱۴۰۰، ۴۶). سرانجام، از خروجی این مراحل، پرسش نامه مقدماتی پژوهش استخراج شد. روایی پرسش نامه مقدماتی و میزان اهمیت آن از ۱ تا ۳، از طریق نظرخواهی از تعدادی از اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی، سنجیده شد. پرسش نامه نهایی بین نمونه واقعی که به روش فرمول کوکران به دست آمده بود و با توجه به حجم نمونه (نمونه طبقه ای متناسب با حجم) بین نمونه توزیع شد.

پاسخ های پیشنهادی با استفاده از طیف لیکرت پنج گزینه ای درجه بندی و بررسی شد. افزون بر این برای تأمین روایی صوری پرسش نامه، از دیدگاه های استادان و صاحب نظران استفاده شد و ابزار این نظر در مراحل مختلف، مورد جرح و تعدیل قرار گرفت. مقدار آلفای کرونباخ گویه های انتخاب شده (۹ گویه) به منظور آسیب شناسی فعالیت های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه های دولتی مستقر در شهر تهران، نزدیک به ۰/۸۴ به دست آمد که حاکی از سازگاری درونی مناسب و قابل قبول است. سرانجام، به دلیل نزدیکی

تعداد نمونه آماری به حداقل حجم نمونه در رویکرد معادلات ساختاری و ناپسند بودن نمونه آماری در دسترس، ۱۶ پرسش نامه بیشتر از تعداد مطرح شده در طرح تحقیق، بین اعضای هیئت علمی توزیع، و نتایج به دست آمده در این مرحله با استفاده از فنون آماری، تجزیه و تحلیل شد. در مرحله ارائه یافته های پژوهش تلاش شد تا افزون بر حفظ اصول استاندارد و روند مقاله های علمی پژوهشی، آسیب شناسی فعالیت های پژوهشی با جزئیات کافی ارائه شود. با توجه به مطالب مطرح شده، گام های اجرای پژوهش در شکل شماره (۲) ترسیم شده است.

شکل شماره (۲). گام های اجرای پژوهش

۴. یافته های پژوهش

در مرحله نخست پس از مطالعه مرتبط ترین منابع و پژوهش های انجام شده، مهم ترین آسیب های فعالیت های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه های دولتی تهران، به ویژه آیین نامه ارتقای مرتبه علمی در چارچوب نظام آموزش عالی، استخراج و دسته بندی شد. در مرحله دوم و طی فرایند مصاحبه، ابتدا نظر مصاحبه شوندگان درباره مؤلفه های شناسایی شده در مرحله تحلیل اسناد، بررسی، و سپس، مؤلفه هایی غیر از مؤلفه های شناسایی شده در مرحله پیشین، از دیدگاه آنان استخراج شد. با توجه به استفاده از روش کیفی

در مراحل نخست و دوم و تحلیل داده‌ها در قالب مضمون‌یابی و تحلیل مضمون، به‌منظور حفظ اختصار، نتایج کدگذاری مراحل نخست و دوم، ترکیب و تنها تعداد فراوانی کدها در مصاحبه‌های اشاره‌شده، ارائه شده است.

جدول شماره (۱). نتایج تحلیل (کدگذاری) مصاحبه‌ها

مضمون فراگیر	مضمین سازمان‌دهنده	مضامین پایه	نتایج تحلیل مضمون آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی استخراج‌شده از مصاحبه‌ها	فراوانی کد
آسیب‌های فردی	وابستگی علمی	ضعف زبان	۱۳ - ضعف و ندانستن یک زبان بین‌المللی برای انتقال اندیشه‌ها و نوشته‌های خود؛ - ناآشنایی با ادبیات جدید در عرصه بین‌الملل، مطالب، مفاهیم و رویکردهای جدید به‌ویژه در گرایش‌های دارای ماهیت برون‌مرزی همچون مطالعات منطقه‌ای یا روابط بین‌الملل؛ - دور ماندن از جریان روندهای علمی دنیا.	
		کیفی‌گرایی افراطی	۱۴ - بی‌توجهی به روش‌های کمی و ترکیبی، ناتوانی در علت‌یابی و تحلیل دقیق پدیده‌های پیچیده؛ - بهره‌نبردن از روش‌ها، معیارها، و فنون ترکیبی برای پژوهش؛ - ناآشنا بودن با روش‌های آینده‌پژوهانه و عدم استفاده از آن برای ارائه تحلیل‌های چندبعدی؛ - نداشتن شناخت کافی از روش‌ها، فقدان مهارت‌های روشی، و اختصاص واحدهای کم به این موضوع؛ - افراط در انجام پژوهش‌های کیفی و استفاده از ابزار کتابخانه‌ای، اسنادی، و سندپژوهی.	
		ناآشنایی با روش‌های کمی	۴ - کمبود مطالعات میدانی و کمی در حوزه پژوهش‌های رشته علوم سیاسی؛ - ناترازی پژوهش‌های کتابخانه‌ای، توصیفی، و غیرتجربی در این رشته نسبت به روش‌های کمی؛ - نبود سنت مطالعات کمی در ایران و عدم آموزش آن؛ - هزینه‌بر و زمان‌بر بودن روش کمی.	
		ناآشنایی با ابزار پژوهش	۹ - عدم آشنایی و تسلط به فنون خاص روش‌های کمی مانند تهیه پرسش‌نامه، استفاده از امار، و نرم‌افزارهای پژوهشی.	
		ناآشنایی با همه روش‌های کیفی	۱ - ناآشنایی با روش‌هایی همچون تحلیل گفتمان، گراندد تئوری، و...؛ - عدم آموزش همه روش‌های کیفی؛ - عدم توازن بین حوزه‌های مطالعاتی، کلی‌گویی‌ها، ابهام، و نگاه کروئولوژیکی ^(۲) به موضوع مورد مطالعه.	
آسیب‌های پژوهشی	هدفمند و مسئله‌محور= کاربردی بودن	کاربردی نبودن	۲۰ - به‌لحاظ فردی: - نظری و کتابخانه‌ای بودن بیشتر پژوهش‌ها؛ - ناسودمندی و اثربخش نبودن پژوهش‌ها؛ - ناتوانی در درک مسائل عینی و واقعی کشور؛ - ارتباط ناکافی استادان در طرح‌های پژوهشی؛ - به‌لحاظ سازمانی: - جایگزینی دغدغه کار اداری با دغدغه کار پژوهشی؛ - وزن پایین پژوهش‌های کاربردی در ارتقای اعضای هیئت‌علمی؛ - عدم تمایز طرح‌های اصیل با موارد سطحی و تکراری؛ - نبود بانک اطلاعات جامع از پژوهش‌های کاربردی؛ - نبود بانک اطلاعات جامع از پژوهش‌های کاربردی در سطح کشور؛ - عدم ارائه به‌موقع نتایج طرح‌های پژوهشی در زمان تصمیم‌گیری‌ها. - به‌لحاظ سیاسی: - نسپردن پژوهش‌های کاربردی به دانشگاه؛ - کم‌توجهی و فقدان نگاه بلندمدت به تحقیقات بنیادی و عدم احساس نیاز به پشتوانه پژوهشی در تصمیم‌گیری‌ها.	
		تقاضامحور نبودن	۶ - عدم نیاز دولت به‌عنوان بزرگ‌ترین درخواست‌کننده و تأمین‌کننده منابع مالی برای فعالیت‌های کاربردی و تقاضامحور؛ - تأثیر سنگینی هنجارهای بازاری بر حوزه علم؛ - فقدان دغدغه‌مندی پژوهش‌ها برای اعضای هیئت‌علمی.	

	(تخصص‌گرایی و خلاقیت‌نما)	مستلزم نبودن	۲	- فقدان پژوهش‌های معطوف به حل مسائل کشور و جامعه؛ - پژوهش‌های مبتنی بر رتبه‌بندی دانشگاه‌ها و عدم بهره‌مندی جامعه.
		هدفمند نبودن	۱	- فقدان پژوهش‌های جهت‌دار و برنامه‌ریزی‌شده؛ - عدم استفاده درست از یک برنامه درست و سودمند.
		سطحی بودن پژوهش‌ها	۲	- تعیین مهلت این‌نامه ارتقا و در نظر گرفتن زمان کارهای پژوهشی یک‌ساله؛ - سرسری شدن پژوهش‌ها برای رفع تکلیف و پُر کردن سقف این‌نامه ارتقا؛ - صاحب‌نظر نبودن اعضای هیئت‌علمی در یک حوزه پژوهشی خاص؛
		عدم خلاقیت و تکرار پژوهش‌های دیگران	۶	- ضعف خلاقیت ذهنی در استادان علوم سیاسی با اثری که به ۳۰-۲۰ زبان ترجمه شده و از آن اقتباس شود؛ - مصرف‌کننده پژوهش‌های دیگران
	(کوتاه و ابتکار مجلات)	فقدان کرسی‌های نظریه‌پردازی	۸	- ضعف فرهنگ نظریه‌پردازی در میان اعضای هیئت‌علمی؛ - ضعف نظریه‌پردازی براساس جامعه‌شناسی تاریخی ایران؛ - فقدان اعتمادبه‌نفس در اعضای هیئت‌علمی برای نظریه‌پردازی؛ - نظریه‌پردازی برپایه گفتمان غربی و عدم موفقیت در نظریه‌پردازی مستقل؛ - ناکافی بودن مهارت استادان در روش‌شناسی و چگونگی فرایند نظریه‌پردازی؛ - اعتمادبه‌نفس و خودباوری کم برای نظریه‌پردازی؛ - آشنایی ناکافی با نظریه‌پردازی؛ - پرهیز اعضای هیئت‌علمی رشته علوم سیاسی از پژوهش مستقیم جامعه ایرانی، و فرضیه‌پردازی برپایه نظریه‌های مربوط به سیاست و جامعه در کشورهای مغرب‌زمین؛ - فقدان بنیان‌های فکری و ضعف فرهنگ دموکراتیک به‌عنوان شرایط زمینه‌ای؛ - عدم ورود استادان به این فعالیت‌ها به‌دلیل حواشی اطراف کرسی‌ها.
		تخصص نداشتن در یک محور پژوهشی خاص (تخصص‌گرایی)	۵	- عدم انسجام آثار استادان به‌دلیل کار مشترک با دانشجویان؛ - ضعف تخصص موضوعی در زیرگرایش‌های رشته‌های مختلف حوزه علوم سیاسی؛ صاحب‌نظر نبودن در یک حوزه خاص پژوهش سیاسی (خط فکری مخصوص به خود یا صاحب اندیشه و تفکر و دیدگاه بودن)؛ - عدم پذیرش جامعه حرفه‌ای (مقبولیت علمی) برای ارجاع.
		پژوهش‌نما، گره‌پردازی و تشریفاتی بودن	۱	- مستدل نبودن محتوای کیفی پژوهش‌ها برای کار علمی قوی.
		عدم وجاهت برخی مجلات علمی	۷	- پذیرش مقالات در برخی مجلات براساس روابط شخصی؛ - لابی‌گری و رایزنی و چاپ مقالات از مسیرهای خاص؛ - ارتباطات شخصی سردبیران مجله‌های علمی با برخی نویسندگان مقالات؛ - افزایش مجلات علمی و تشکیل شبکه‌های قدرت حول آن برای چاپ مقاله؛ - کمبود استادان توانمند برای داوری تعداد زیاد مقالات؛ - دادن امتیاز مجله علمی-پژوهشی به هر نشریه‌ای و افت کیفی نشریه‌های علمی در چند سال اخیر؛ - سفارشی شدن چاپ مقاله‌ها به‌دلیل آشنایی با سردبیر.
		عدم ضرورت چاپ مقاله در نشریات بین‌المللی	۷	- روی‌آوری استادان به همکاری با رشته‌های دیگر بدون داشتن هیچ‌گونه حوزه تخصصی به‌دلیل اهرم فشار دانشگاه‌ها برای چاپ مقالات نمایه‌شده در نشریه‌های بین‌المللی به‌منظور ارتقای مرتبه علمی؛ - انتشار مقالات در نشریه‌های خارجی کم کیفیت و نامعتبر به‌دلیل الزام دانشگاه‌ها برای چاپ مقالات بین‌المللی و سرانجام، خروج ذخیره ارزی از کشور؛ - بازی جدید نظام سرمایه‌داری برای سرگرم کردن کشورها با داشتن مقالات ISI، و امتناع بسیاری از کشورها برای در اختیار گذاشتن اطلاعات داخلی خود.
		تعارض منافع در مجله‌های علمی	۱	- رانت‌خواری در پذیرش، داوری، و نوبت چاپ مقالات؛ - سوگیری در ارزیابی به‌دلیل شهرت، صاحب‌نظر و مرجع بودن نویسندگان؛ - ترجیح نشریات به انتشار مقاله‌های صاحب‌نام؛ - اجحاف در حق پژوهشگران گمنام؛ - غریبال شدن پژوهشگران به‌دلیل ناتوانی در پرداخت هزینه‌های چاپ مقاله در نشریه‌های علمی.
		فقدان پویایی و تحرک علمی بین‌المللی	۱۶	- رشد نیافتگی ارتباطات و همکاری‌های علمی بین دانشگاه‌ها، مؤسسه‌های پژوهشی و انجمن‌های علمی ایران با دانشگاه‌های خارجی و مؤسسات تحقیقاتی متناسب با نیازهای جدی ایران؛ - نامطلوب بودن میزان ثبت انجمن‌های علمی ایران در جوامع علمی بین‌المللی؛ - ناآشنایی اعضای هیئت‌علمی با سازمان‌ها، انجمن‌ها، و کنسرسیوم‌های ملی و بین‌المللی علوم سیاسی سایر کشورها و عدم استفاده از آندوخته‌های افراد دیگر.
		ارتباطات علمی همکاری‌های علمی داخلی و بین‌المللی		

۱۰	- عدم تخصیص بورس‌های تحصیلی و فرصت‌های مطالعاتی؛ - عدم ایجاد فرصت‌های منطقه‌ای یا حتی قاره‌ای برای بحث و گفت‌وگو و تبادل دانش میان دانشمندان علوم سیاسی کشور با ایجاد روابط کاری پیوسته بین انجمن‌های ملی و بین‌المللی؛ - باز ماندن کشور از روند علمی و فکری جهان؛ - عدم تقویت اعتماد به نفس به عنوان عضویت در هیئت تحریریه نشریات بین‌المللی با فرصت‌های مطالعاتی.	امتیاز کم برای فرصت‌های مطالعاتی	
۴	- ضرورت حضور اعضای هیئت علمی در عرصه عمومی و ترویجی به لحاظ ابعاد اجتماعی علم؛ - فقدان جایگاه مناسب برای فعالیت‌های ترویجی همچون حضور در میزگردها، گفت‌وگوهای رسانه‌ای و حتی روزنامه‌ای، سخنرانی‌های عمومی و مدیریت کانال یا گروه مجازی در نظام انگیزشی آیین‌نامه ارتقا؛ - عدم تقدیر عادلانه از اعضای هیئت علمی برای شرکت در این فعالیت‌ها؛ - جا نیفتادن چنین فرهنگی در میان جامعه دانشگاهی؛ - کسر شأن و منزلت دانستن چنین ارتباطاتی از سوی برخی از اعضای هیئت علمی؛	ضعف ارتباطی با رسانه‌ها و جامعه	
۱۶	- رد کردن مقالات دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد توسط مجلات و نیاز دانشجویان به امتیاز چنین مقالاتی و روی‌آوری به کار مشترک با استاد درحالی‌که بار اصلی به عهده دانشجو است؛ - ثبت درصدی از تولیدات علمی به نام استادان یا قالب‌هایی چون تکلیف کلاسی، تحقیقات پژوهشی، مقالات مشترک، پایان‌نامه‌های دانشجویی؛ - گلچین کردن دانشجویان قوی‌تر توسط استادان و تظلمی آن‌ها برای نگارش و چاپ مقاله در نشریه‌ها و همایش‌ها؛ - تغییر دیدگاه اعضای هیئت علمی به دانشجویان از نگاه کریمانه به نگاه ابزاری؛ - تأکید دانشگاه‌ها بر لزوم ارائه مقالات ISI با ضریب تأثیر بالا به عنوان شرط دفاع از پایان‌نامه در راستای کسب امتیازات ماده پژوهشی برای اعضای هیئت علمی و ارتقای رتبه‌بندی دانشگاه‌ها؛ - تأکید آیین‌نامه ارتقا بر انتشار مقالات علمی-پژوهشی و تشدید رقابت بین استادان در پذیرش راهنمایی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکتری در تحصیلات تکمیلی؛ - فقدان نقش قابل توجه بسیاری از اعضای هیئت علمی در نگارش مقالات و کتب خودشان؛ - تبدیل کردن استادان به سارقان علمی و استثمار دانشجو به دلیل تأکید آیین‌نامه بر مقاله؛ - عدم اشراف اعضای هیئت علمی به رزومه علمی خود به دلیل نقش نداشتن مؤثر در تدوین آثار علمی مشترک.	استفاده ابزاری و استثمار دانشجویان تحصیلات تکمیلی	
۸	- ارزیابی کمی صرف و تشویقی نبودن نظام ارزیابی عملکرد؛ - جایگزینی بالا رفتن از نردبان مرتبه علمی به جای دغدغه تأثیرگذاری علمی؛ - بی‌انگیزگی و روی‌آوری به کارهای سطحی پژوهشی برای گرفتن امتیاز علمی بدون توجه به کاربردی بودن یا تقاضامحوری؛ - ساختار انگیزشی ناشی از فرایند ارتقا (از طریق مقاله و تمایل استاد به ارتقا از طریق مقاله)؛ - استقبال بیشتر اعضای هیئت علمی برای کسب امتیاز از طریق انتشار مقاله؛ - محدودتر کردن جایگاه‌های استادی و دانشیاری به منظور پیشگیری از برعکس شدن هرم اعضای هیئت علمی.	صرفاً برای ارتقای مرتبه علمی	
۷	- فقدان انگیزه برای کار پژوهشی عمیق در استادان علوم سیاسی به دلیل بها ندادن به آن‌ها؛ - بی‌انگیزگی استادان به سبب سنجش استادان بر اساس معیارهای کمی؛ - بی‌انگیزگی برای کار علمی پس از کسب مرتبه علمی استادی؛ - بی‌انگیزگی به سبب فساد و رانت در حوزه منابع پژوهشی؛ - بی‌انگیزگی استادان به دلیل اولویت آخر پژوهش برای آن‌ها.	بی‌انگیزگی استادان برای پژوهش علمی عمیق	
۲	- فقدان فرهنگ کار گروهی و نداشتن روحیه همکاری، تساهل و تسامح استادان با یکدیگر؛ - امتناع از بیم مطرح شدن همکاران در جامعه علمی و نقدهای مورد نیاز.	عدم هم‌افزایی علمی استادان با یکدیگر	
۲	- فقدان ماهیت انباشتی و تراکمی پژوهش برای اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی؛ - فضای اشتراکی پژوهش در نوشتن کتاب و مقاله تبدیل به شرکت سهامی.	شرکت سهامی شدن کارهای پژوهشی	
۱	- قرار گرفتن برخی استادان در مقامات اجرایی و تدریس در درس‌های مختلف.	عدم نظارت کافی استادان بر مقالات	
۱	- عدم قبول مرجعیت علمی اعضای هیئت علمی توسط همکاران.	حس خودکم‌ترینی و طرد نخبگان دانشگاهی از سوی یکدیگر	

چالش‌ها و منابع

(فردی)

۲	- حس درونی خودبتریبی و جامع‌العلوم بودن استادان؛ - غرور علمی کاذب در پی کسب عناوین مختلف علمی همچون دانشیار و استاد؛ - ویژگی‌های نکوهیده اخلاقی در برخی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی (همچون تنبلی، دانش پایین، ادعای بالا و حسادت).	توهّم دانایی	چالش‌ها و منابع
۱	ضعف استادان در نوشتن مقالات بین‌المللی و نشناختن زبان مجله‌های بین‌المللی و ضعف زبان	ناتوانی استادان از انجام پژوهش‌های جدی بین‌المللی	
۱	- ضعف چرخه همکاری علمی در بین استادان؛ - انزوای علمی استادان رشته علوم سیاسی از گروه‌های آموزشی دیگر؛ - سلیقه‌محوری و فردمحوری استادان رشته علوم سیاسی در فعالیت‌های پژوهشی مشترک و بالطبع ساختارمحور نبودن پژوهش.	اُتمیزه شدن استادان و عدم همکاری علمی	
۲	- جمود فکری و به‌روز نبودن متناسب با روش آموزش و پژوهش نوین دنیا؛ - ضعف فهم بین‌المللی از تعاملات دانشگاهی و ارتقایافتگی همانند یک معلم ارتقایافته؛ - برملا شدن ضعف‌های عملکرد آموزشی و سیلابس درسی استادان علوم سیاسی در پی انتشار عام آن در سایت‌ها؛ - متوقف شدن استادان علوم سیاسی در تاریخ و فلسفه؛	رکود علمی استادان در گذشته	
۱	کاهش توانایی و مهارت استادان علوم سیاسی و افت سطح کیفی پژوهش بر اثر تنزل کیفیت مقالات پژوهشی.	تنزل کارهای کیفی	
۱۶	- پیمودن فرایند ارتقا با حداکثر سرعت ممکن؛ - بی‌توجهی به مؤلفه‌های کیفی ارزیابی ارتقای علمی؛ - جنبه امتیازدهی در پی رشد انتشار مقالات بی‌کیفیت؛ - تقسیم آثار هرچند بی‌کیفیت پژوهش به کوچک‌ترین واحد قابل چاپ؛ - بی‌توجهی به آثار باکیفیت، نفوذپذیر، دارای ارزش علمی، میزان ارجاع و کاربردی بودن مقالات؛ - افزایش کپی‌برداری و سرقت‌های علمی و ادبی اعضای هیئت علمی؛ - تربیت نشدن اعضای هیئت علمی چندمهارته؛ - کمی شدن آیین‌نامه ارتقای علمی و بالطبع، پایین آمدن سطح آموزش عالی.	سیطره کمیت‌گرایی بر کیفیت	نتیجه
۶	- عدم نظارت حرفه‌ای و اصولی بر بودجه‌های طرح‌های پژوهشی کلان؛ - دادن بودجه‌های پژوهشی به افراد دارای روابط خاص خارج از دانشگاه؛ - عدم تخصیص بودجه‌های پژوهشی براساس شایستگی؛ - اختصاص بودجه و رانت به افرادی در نهادهای و مجامع تصمیم‌گیر؛ - تزئینی بودن طرح‌های پژوهشی ارائه‌شده در سایت وزارتخانه‌ها و نهادهای؛ - فساد علمی در تعلق گرفتن رانت‌های پژوهشی.	ویژه‌خواری و رانت در حوزه منابع پژوهشی	
۵	- تدوین آیین‌نامه ارتقا به‌صورت کلی برای همه رشته‌ها بدون توجه به ماهیت متفاوت آن‌ها؛ - بی‌توجهی فاحش میان رشته‌های علوم انسانی و علوم پایه، فنی و مهندسی؛ - عدم تناسب در ارزش‌گذاری فعالیت‌ها؛ - تحمیل فشار کاری زیاد به اعضای هیئت علمی در ابتدای فرایند ارتقا؛ - الزام برای کسب همه ماده‌ها توسط اعضای هیئت علمی؛ - تفاوت چشمگیر در حجم مقالات علوم انسانی با علوم پایه و فنی-مهندسی؛ - مکانیکی شدن بیش از حد آیین‌نامه ارتقای علمی.	نبود معیار واقع‌بینانه و منصفانه در آیین‌نامه ارتقا	
۵	- تبدیل شدن انسان‌ها به عدد و سرمایه‌داری علمی؛ - عدم استفاده بهینه از تولیدات علمی بنیادین و کاربردی در حوزه علوم سیاسی؛ - قلمداد کردن نظام ارزشی علم براساس نظام سرمایه‌داری علمی بدون توجه به معیارهای ارزشی و بومی.	بُت‌واری عدد و نظام سرمایه‌داری علمی	
۷	- عدم تناسب فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی؛ - تعدد واحدهای تدریس استادان بیشتر از استانداردهای جهانی؛ - الزامات اداری، عدم عضوگیری گروه‌ها متناسب با رشته به‌منظور صرفه‌جویی سازمانی و بار اقتصادی آموزش؛ - روی‌آوری اعضای هیئت علمی به تدریس به‌دلیل وزن مسائل اقتصادی در برخی دوره‌ها (تدریس در دانشگاه آزاد).	غلبه فعالیت‌های آموزشی بر پژوهش	
۷	- تصمیم‌گیری و اعمال نفوذ برخی گروه‌ها براساس ضوابط گروه‌های خود بر وزارت عتف؛ - متأثر بودن فضای غالب بر آیین‌نامه ارتقای موجود براساس رشته‌های پزشکی، علوم پایه و فنی؛ - تفکر حاکم گروه‌های فنی و مهندسی (دانش‌های مصرفی) بر آموزش عالی کشور و عدم دریافت پاسخ مناسب در حوزه علوم انسانی؛ - تنظیم قوانین همه رشته‌ها توسط برخی گروه‌ها.	تأثیر هیمنه گروه‌های فنی و مهندسی بر وزارت علوم و درنهایت، آیین‌نامه ارتقا	

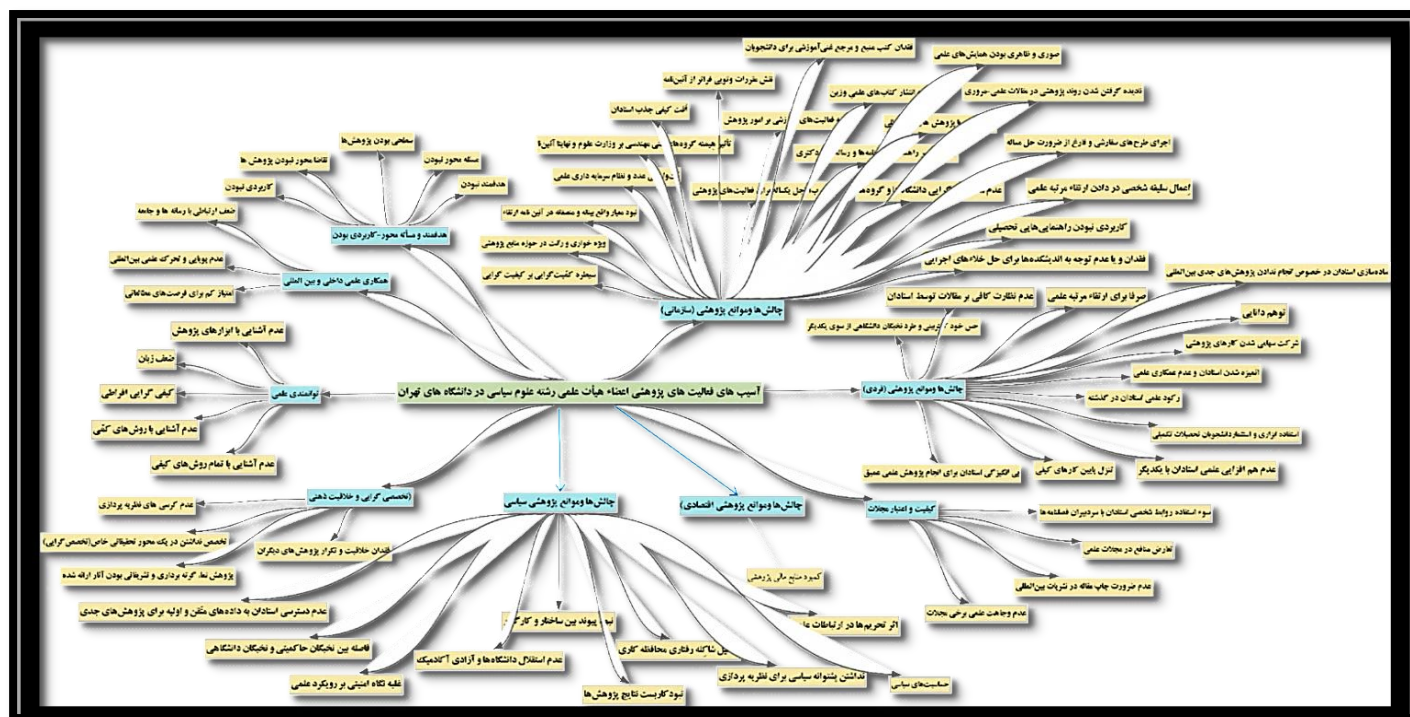
۲	– امتیاز یکسان در این نامه ارتقا برای همایش بین‌المللی و ملی؛ – برگزاری برخی همایش‌ها توسط مجلات برای گرفتن سفارش مقاله و کسب سود؛ – ترجیح شرکت در همایش‌های داخلی به‌منظور گریز از گرفتن ویزا، هزینه سفر، و...؛ – وجود انگیزه برای برپایی همایش‌ها به‌سبب اعطای امتیازات علمی به برگزارکنندگان این همایش‌ها؛ – برگزاری بسیاری از همایش‌های برای مقاصد شخصی مانند گرفتن مقام بالاتر یا بهره‌گیری از برخی مزایا	صوری و ظاهری بودن همایش‌های علمی
۵	– اهرم فشار تنبیهی برای چاپ یک مقاله به یکی از زبان‌های خارجی رایج برای هر دوره؛ – تشکیل سد و به‌توقیف افتادن ارتقای علمی با اجرایی شدن این مصوبه در دانشگاه‌ها؛ – روی‌آوری برخی از استادان به کسب امتیاز این مرحله با گروه‌هایی به‌جز تخصص خودشان؛ – ونویی نبودن کتاب برخلاف مقالات علمی پژوهشی و ISI برای متقاضی ارتقای علمی؛ – فرایند طولانی دوری کتاب و متناسب نبودن امتیاز آن با انرژی و زمان صرف‌شده؛ – تأثیر منفی بر ارتقای رتبه‌بندی دانشگاه‌ها به‌دلیل کاهش تعداد کتاب‌های تألیفی؛ – فقدان یک نظام ارزیابی علمی سراسری برای کتاب؛ – انتشار کتاب و کسب امتیاز موردنظر آن با هر درجه کیفیتی؛ – عدم انتشار تقریباً هیچ کتابی به زبان‌های خارجی در دانشکده‌های علوم سیاسی کشور؛ – استفاده بیش از اندازه استادان علوم سیاسی از متون ترجمه و عدم تألیف منابع علمی مناسب این رشته؛ – عدم استقبال استادان علوم سیاسی از تألیف کتاب به‌دلیل امتیاز پایین آن نسبت به مقالات علمی-پژوهشی؛ – عدم احساس نیاز به پژوهش مستقل در قالب کتاب از سوی استادان به‌دلیل نگارش مقاله توسط دانشجویان؛ – ترجمه ضعیف کتاب افرون بر نداشتن تألیف مناسب.	مقررات وتویی فراتر از آیین‌نامه
۸	– عدم دسترسی استادان بیشتر درس‌ها به منابع جدید و متناسب با مقطع تحصیلی؛ – محروم بودن دانشجویان از منابع منسجم و پرمایه؛ – روی‌آوری دانشجویان به مقاله‌های موجود یا مطالب کمتر معتبر در اینترنت، برای مطالعه دروس موردنظر.	فقدان کتاب‌های منبع غنی آموزشی برای دانشجویان
۵	– یکسان بودن استانداردهای بررسی صلاحیت‌های علمی؛ – استخدام اعضای هیئت‌علمی بدون توجه به توان پژوهشی آن‌ها؛ – کمی شدن مالک‌های ارزیابی و امکان رخداد تقلب در نگارش آثار علمی؛ – کاهش دقت در بررسی پرونده اعضای هیئت‌علمی به‌دلیل محدودیت‌های زمانی؛ – فقدان معیار علمی مناسب برای گزینش استادان؛ – اعمال نظر سیاسی در جذب استادان خاص؛ – سنجش، گزینش، جذب قله‌ای، و غیره قله‌ای استادان؛ – جذب اعضای هیئت‌علمی با باندبازی و جناح‌گری و طرد افراد توانمند؛ – فقدان دانش و مهارت‌های علمی لازم بسیاری از استادان علوم سیاسی؛ – بورس گرفتن برخی از استادان در زمان‌های خاص بدون شایسته‌سالاری و براساس ملاحظات ایدئولوژیک.	افت کیفی جذب استادان
۱	– رقابت‌پذیری منفی پژوهشی برای گرفتن راهنمایی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکترای این اعضای هیئت‌علمی به‌دلیل مقالات برگرفته از آن؛ – تشدید رقابت بین اعضای هیئت‌علمی به‌سبب الزام برخی دانشگاه‌ها به ارائه مقاله ISI به‌عنوان شرط دفاع از پایان‌نامه در جهت کسب امتیازات ماده پژوهشی برای اعضای هیئت‌علمی و ارتقای رتبه دانشگاه‌ها.	رقابت بر سر راهنمایی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دکترای
۲	– سوگیری، رابطه‌مداری، و برخورد گزینشی گزینشگران برای سنجش فرد متقاضی ارتقا؛ – باندبازی و لابی‌گری در فرایند ارتقا و افول اخلاق علمی؛ – روابط جناحی، فردی، و سیاسی، و صوری و بوروکراتیک بودن فرایند بررسی‌ها؛ – وجود مشکلات در بررسی روند پرونده مانند عدم تشکیل جلسه به‌بهانه نبود داور خارجی؛ – دیر اقدام کردن، تأثیر نظرات شخصی معروضه و دخالت و اعمال نظر شخصی در اعمال رای و دادن امتیازها؛ – متفاوت بودن معیارهای امتیازدهی مقالات در کمیته تخصصی و کمیته‌های دیگر؛ – عدم آشنایی (کمسیون تخصصی و هیئت‌ممیزه) متخصص با رشته و گرایش متقاضی؛ – شناخت قبلی اعضای هیئت‌ممیزه نسبت به برخی متقاضیان و تأثیر آن بر اظهارنظر.	اعمال سلیقه شخصی در ارتقای مرتبه علمی
۲	– مغفول ماندن رسالت پژوهش دانشگاه و توسعه‌گرایی به‌جای تخبه‌پروری؛ – همپوشانی‌های قابل توجه دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی رشته علوم سیاسی؛ – دور ماندن از سیاست‌های آمایش آموزش عالی.	مأموریت‌گرا نبودن دانشگاه‌ها و گروه‌ها

۱	– دورافتادگی رساله‌ها از واقعیت‌ها و نیازهای سیاسی-اجتماعی جامعه و کشور؛ – انترازی و کاربردی نبودن تولیدات پژوهشی در قالب پایان‌نامه و رساله؛ – فقدان جهت‌دهی پژوهشی دوره‌های تحصیلات تکمیلی از ابتدا (تعیین و تصویب دوره‌های ارشد و دکترا بر مبنای محورهای پژوهشی).	کاربردی نبودن راهبردی‌های تحصیلی	
۱	– تأکید بر مقالات پژوهشی و کم‌توجهی به روند پژوهش.	نادیده گرفتن روند پژوهش در مقاله‌های علمی-مروری	
۱	– رقابت و فعالیت در قالب مراکز مطالعاتی از جمله اندیشکده‌ها؛ – طرح ایده‌های نو در قالب رساله و کتاب در اندیشکده‌ها و کمک به افزایش خلأهای اجرایی؛ – موانع و چالش‌های جلوگیری از شکل‌گیری اندیشگاه‌ها از جمله: (۱) وابستگی سازمانی و دولتی؛ (۲) بی‌اعتنایی به کارشناسان؛ (۳) عدم استقلال مالی؛ و (۴) عدم پیوند ساختاری با سیاست داخلی و خارجی.	بی‌توجهی به اندیشکده‌ها برای حل خلأهای اجرایی	
۱	– انجام طرح‌های سفارشی فارغ از ضرورت مسئله و حل مشکل؛ – عدم ارتباط طرح‌های پژوهشی با کارهای میدانی و نتیجه‌گیری موردانتظار برپایه نظر پژوهشگران.	اجرای طرح‌های سفارشی فارغ از ضرورت حل مسئله	
۲	– در نظر گرفتن یک بازه زمانی فوری برای امور پژوهشی؛ – روی‌آوری به انجام کارهای پژوهشی سطحی و فوری.	مهلت یک‌ساله برای فعالیت‌های پژوهشی	
۱	– درهم‌تنیدگی شبکه‌های علمی در جهان؛ – عدم تمایل به شرکت در مقایسه‌های بین‌المللی گسترده‌تر؛ – جزیرهای بودن جامعه علمی کشور در پی عدم مقایسه بین‌المللی.	عدم مقایسه بین‌المللی	
۱۰	– تأمین مالی منابع آموزش عالی کشور از دو منبع اصلی بودجه عمومی دولت (برای دانشگاه‌های دولتی) و شهریه‌های دانشجویی (اغلب برای دانشگاه‌های غیردولتی)؛ – سهم اندک تأمین مالی منابع آموزش عالی کشور از فعالیت‌های دانشگاهی؛ – وابستگی مالی دانشگاه‌های دولتی ایران به بودجه‌های دولتی و عدم استقلال مالی آن‌ها؛ – کمبود منابع مالی خارج از کمک‌های دولتی در دانشگاه‌های ایران برای امور پژوهشی؛ – کمبود امکانات و منابع مالی و لجستیکی (وزارتخانه‌ها یا نهادهایی که امکانات سفر و مشاهده را در اختیار پژوهشگر قرار می‌دهد و گروهی که بتواند به او کمک کند).	کمبود منابع مالی پژوهشی	۲
۲	– عدم صدفات پژوهشی در انتقال تفاسیر معتبر و طرح ادعاهای موجه به‌عنوان یک باور شخصی؛ – ارائه گزارش‌ها در پژوهش‌های سیاسی تنها برپایه هنجارهای حرفه‌ای نه در نتیجه باورهای ذهنی و عقیدتی؛ – تبدیل فعالیت‌های پژوهشی دارای نقاط قوت به نقطه ضعف با تغییر فضای سیاسی؛ – محدود شدن استقلال علمی با دریافت پروژه در راستای تأیید حرکت نظام.	ایجاد رفتار محافظه‌کارانه	
۴	– محدودیت انتشار آزاد برای ارتباطات علمی ایران؛ – محدودیت حضور در عرصه‌های بین‌المللی در دوره‌های افزایش تحریم‌ها؛ – از دست دادن فرصت شرکت در نشست‌های علمی و دسترسی به منابع اطلاعاتی؛ – محدودیت در نمایه شدن مقالات در نشریه‌های خارجی به دلیل رد شدن سریع آن در نتیجه تحریم‌های بین‌المللی.	اثر تحریم‌ها بر ارتباطات علمی	
۹	– غلبه رویکرد امنیتی بر روابط در سفرهای بین‌المللی (شرکت در همایش‌ها و کنفرانس‌ها) ملاحظات و هشدارهای مسافرتی دربارهٔ مورد سوءاستفاده قرار نگرفتن در جریان تمامات علمی؛ – صرف‌نظر کردن استادان از چنین مسافرت‌هایی به دلیل وجود حساسیت‌های سیاسی و امنیتی؛ – تأکید نهادهای امنیتی بر مورد سوءاستفاده قرار نگرفتن در مرادوات علمی؛ – قرار گرفتن تولیدات علمی ایران در اختیار کسانی که از آن علیه ایران استفاده می‌کنند.	غلبه نگاه امنیتی بر رویکرد علمی	
۴	– خودسانسوری اندیشمندان و دانش‌پژوهان رشته علوم سیاسی؛ – نگاه سیاسی به دانشگاه در ایران و فضای ایدئولوژیکی حاکم بر آن؛ – عدم استقلال رای و امنیت شغلی استادان به دلیل فشارهای سیاسی غیرعلمی و منطقی به دانشگاه‌ها؛ – وارد نشدن به بحث‌های فکری و باورهای سیاسی، مذهبی، یا فلسفی سیاستمداران به دلیل ترس از سانسور یا تلافی؛ – مخدوش شدن تمامیت معرفت و یکپارچگی علمی با سیطره دولت بر دانشگاه‌ها و اعمال نفوذ بر آن‌ها.	عدم استقلال دانشگاه‌ها و آزادی دانشگاهی	
۳	– فقدان نگاه سیستمی بین ساختار و کارگزار؛ – دوگانگی ساختار و عاملیت (کنش‌کنشگر اجتماعی در حوزه علوم اجتماعی و اثرات آن)؛ – فقدان اراده لازم و دغدغه برای ایجاد پیوند بین این دو نهاد (تصمیم‌گیر و دانشگاهی).	نبود پیوند بین ساختار و کارگزار	

۹	مهم‌ترین دلایل عدم کاربست نتایج پژوهش‌ها در علوم سیاسی: - ضروری ندانستن و اهمیت ندادن متولیان پژوهش به پژوهش استادان علوم سیاسی؛ - احساس بی‌نیازی تصمیم‌گیرندگان، سیاست‌گذاران، و مدیران اجرایی از پژوهش استادان علوم سیاسی؛ - تردید استادان علوم سیاسی درباره چگونگی گردآوری اطلاعات و روش‌شناسی پژوهش؛ - تردید درباره قابلیت‌ها و شایستگی علمی استادان علوم سیاسی و ناآشنایی بیشتر آنان با اصول و روش پژوهش؛ - فقدان ارتباط دوسویه میان استادان علوم سیاسی و مجریان و تصمیم‌گیران حاکمیتی؛ - بی‌اعتنایی بسیاری از استادان علوم سیاسی به نیازها و ترجیحات محلی، منطقه‌ای، سازمانی، و ملی؛ - برگزار نشدن جلسه‌های هم‌اندیشی بین استادان علوم سیاسی و کاربران حاکمیتی؛ - متناسب نبودن راهکارها با شرایط و ابزارها و بی‌اعتمادی تصمیم‌گیران حکومتی به استادان علوم سیاسی؛ - تأکید استادان علوم سیاسی بر بررسی‌های توصیفی به جای بررسی‌های پیمایشی.	عدم کاربست نتایج پژوهش‌ها
۱۱	- کم‌رنگ بودن جلسه‌های هم‌اندیشی استادان علوم سیاسی با نهادهای و سازمان‌های سیاسی؛ - بی‌اعتمادی نخبگان حاکمیتی به نخبگان دانشگاهی؛ - بی‌اعتمادی دستگاه‌های سیاست‌گذاری به پژوهش‌های استادان علوم سیاسی؛ - فقدان نگاه جدی دولت، به‌عنوان عامل اصلی سیاست‌گذاری، به پژوهش استادان علوم سیاسی؛ - وجود مراکز پژوهشی ویژه در نهادهای حاکمیتی.	فاصله بین نخبگان حاکمیتی و نخبگان دانشگاهی
۱	- فقدان پشتوانه سیاسی برای نظریه‌پردازی؛ - فقدان پشتوانه سیاسی برای مرجعیت یک نظام فکری؛ - نهادینه نشدن آزادی اندیشه و بیان و فراهم نبودن شرایط گفت‌وگو علمی با رعایت اخلاق و منطق مباحثه در قانون اساسی؛	نداشتن پشتوانه سیاسی برای نظریه‌پردازی
۲	- عدم اجازه ورود حاکمیت به غیرخودی به برخی موضوعات سیاست خارجی؛ - چاپ نشدن مقاله‌های انتقادی در مورد ایران در برخی مجله‌های بین‌المللی.	حساسیت‌های سیاسی
۵	- عدم تمایل برخی نهادها به دسترسی دستگاه‌های دیگر به بانک اطلاعاتی‌شان به سبب نگرانی از سوءاستفاده‌های احتمالی؛ - فقدان تحلیل‌های درست و قوی در حوزه پژوهش‌های رشته علوم سیاسی به دلیل عدم دسترسی استادان به آمار درست و دقیق؛ - تحلیل همه گزارش‌های پژوهشی براساس گزاره‌های دریافتی از طریق سایت‌های خبری؛ - برج‌عاج‌نشینی استادان علوم سیاسی و تحلیل‌های انتزاعی.	عدم دسترسی به استادان به داده‌های متقن و اولیه برای پژوهش‌های جدی

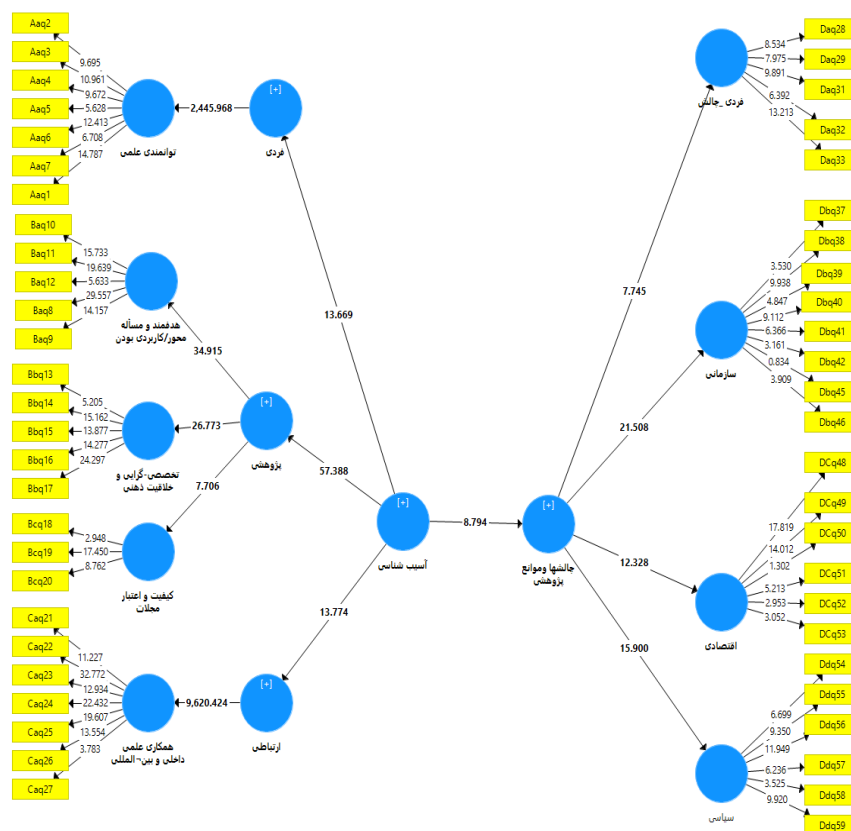
کدها، مفاهیم، و مضمون‌های اصلی پژوهش، پس از استخراج، بر پایه الگوی مفهومی برگرفته از آیین‌نامه ارتقای علمی خروجی از نرم‌افزار مکس کیودا، نسخه ۲۰۲۰، در نمودار شماره (۱) نمایش داده شده است.

نمودار شماره (۱). نمودار درختی آسیب‌های فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه‌های دولتی مستقر در شهر تهران

پس از استخراج مضمون‌های حاصل از مصاحبه‌ها و تحلیل مضمون، پرسش‌نامه‌ای محقق‌ساخته طراحی و پس از اطمینان از روایی و پایایی آن، در بین ۱۳۵ نفر از اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه‌های دولتی مستقر در شهر تهران توزیع شد. نتایج حاصل از پرسش‌نامه‌ها به وسیله نرم افزار اسمارت پی ال اس تجزیه و تحلیل شد و پس از حذف پرسش‌هایی که مقدار بار عاملی آن‌ها کمتر از ۰/۵ بود، الگوی اندازه‌گیری اصلاح شده در قالب شکل شماره (۳) ترسیم شد.

شکل شماره (۳). الگوی اندازه‌گیری اصلاح شده در حالت ضرایب معناداری

۵. کیفیت الگوی بیرونی انعکاسی

در معادلات ساختاری کواریانس^۱ محور درواقع، «کیفیت»، جایگزین «برازش» است. منظور

1. Structural Equations of Covariance

از کیفیت، قدرت پیش‌بینی الگو است. در اینجا باید از Run یا اجرای BF یا دستور نادیده‌گیری یا چشم‌پوشی استفاده کنیم. در این روش برخی از داده‌ها به صورت سیستماتیک پاک می‌شوند و الگوی بیرونی، آن‌ها را پیش‌بینی می‌کند. اگر الگوی به دست آمده با کیفیت باشد، پیش‌بینی نزدیک به آن اعداد خواهد بود. برای اینکه کیفیت پیش‌بینی مناسبی داشته باشیم از شاخص اشتراکی روایی متقاطع (CVCOM) استفاده می‌کنیم. هنسler اشاره می‌کند که این مقدار با سه عدد ۰/۰۲ (ضعیف)، ۰/۱۵ (متوسط)، و ۰/۳۵ (قوی) ارزیابی می‌شود.

جدول شماره (۲). آزمون مقادیر CVCOM به منظور بررسی کیفیت الگو

Q ² (=1-SSE.SSO)	SSE	SSO	
۰/۱۰۳	۷۳۶/۴۹۵	۸۱۰/۰۰۰	چالش‌ها و موانع اقتصادی
۰/۲۵۲	۵۰۴/۵۸۸	۶۷۵/۰۰۰	تخصص‌گرایی و خلاقیت ذهنی
۰/۲۱۵	۷۴۲/۱۴۵	۹۴۵/۰۰۰	توانمندی علمی
۰/۰۳۱	۱/۷۰۰/۹۸۹	۱/۷۵۵/۰۰۰	چالش‌ها و موانع سازمانی
۰/۱۸۸	۶۵۷/۴۲۲	۸۱۰/۰۰۰	چالش‌ها و موانع سیاسی
۰/۱۵۶	۷۹۷/۲۱۱	۹۴۵/۰۰۰	چالش‌ها و موانع فردی
۰/۳۲۲	۴۵۷/۳۷۸	۶۷۵/۰۰۰	هدفمند و مسئله‌محور=کاربردی بودن
۰/۳۴۱	۶۳۲/۹۸۷	۹۴۵/۰۰۰	همکاری علمی داخلی و بین‌المللی
۰/۱۵۸	۳۴۰/۹۷۷	۴۰۵/۰۰۰	کیفیت و اعتبار مجلات

در الگوی اندازه‌گیری کلیه مقادیر CVCOM مؤلفه‌های آسیب‌ها و موانع پژوهشی، مؤلفه‌های «همکاری علمی داخلی و بین‌المللی، هدفمند و مسئله‌محور=کاربردی بودن»، به لحاظ کیفیت، بسیار عالی و در حد مطلوب، در مؤلفه‌های کیفیت و اعتبار مجلات، چالش و موانع فردی، سیاسی، توانمندی علمی، تخصص‌گرایی و خلاقیت ذهن، کیفیت در حد متوسط روبه بالا، در مؤلفه اقتصادی کیفیت نزدیک به متوسط، و در مؤلفه سازمانی، کیفیت، ضعیف است.

نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر به آسیب‌شناسی فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه‌های دولتی مستقر در شهر تهران بر پایه آیین‌نامه ارتقای علمی پرداخته است. با بررسی اسناد، مدارک، و همچنین مصاحبه با ۴۳ تن از اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی و نتایج تحلیل مضمون مصاحبه‌ها، پس از تجزیه و تحلیل و تفکیک آن‌ها در قالب واحدهای

معنادار، ۳۶۳ گزاره اولیه با فراوانی ۷۱۳ کد در بخش های آسیب شناسی فعالیت های پژوهشی استخراج شدند و در دسته های مفهومی مضمون اصلی پژوهش، یعنی توانمندی علمی با مقوله هایی همچون ضعف زبانی، کیفی گرایی افراطی، ناآشنایی با روش های کمی، ناآشنایی با ابزار پژوهش، و ناآشنایی با روش های کیفی؛ و مقوله هدفمند و مسئله محور=کاربردی بودن، با مضمون هایی همچون کاربردی نبودن، تقاضا محور نبودن، مسئله محور نبودن، هدفمند نبودن و سطحی بودن پژوهش ها؛ مقوله تخصصی بودن و خلاقیت ذهنی، با مضمون هایی همچون زمینه های عدم خلاقیت و تکرار پژوهش های دیگران، فقدان کرسی های نظریه پردازی، تخصص نداشتن در یک محور پژوهشی خاص (تخصص گرایی) و پژوهش نما، گرتة برداری و تشریفاتی بودن؛ مقوله کیفیت و اعتبار مجلات، با مضمون هایی همچون عدم وجاهت علمی برخی مجله های علمی، عدم ضرورت چاپ مقاله در نشریه های بین المللی، تعارض منافع در مجله های علمی و سوء استفاده از روابط شخصی استادان با سردبیران فصلنامه ها؛ مقوله همکاری علمی داخلی و بین المللی، با مضمون هایی همچون عدم پویایی و تحرک علمی بین المللی، در نظر گرفتن امتیاز کم برای فرصت های مطالعاتی، و ضعف ارتباطی با رسانه ها و جامعه، طبقه بندی شدند.

• مقوله چالش ها و موانع پژوهشی فردی، با مضمون هایی همچون استفاده ابزاری و استثمار دانشجویان تحصیلات تکمیلی، تنها با هدف ارتقای مرتبه علمی، بی انگیزگی استادان برای پژوهش علمی عمیق، عدم هم افزایی علمی استادان با یکدیگر، شرکت سهامی شدن کارهای پژوهشی، عدم نظارت کافی استادان بر مقاله ها، حس خودکمر بستگی و طرد نخبگان دانشگاهی از سوی یکدیگر، توهم دانایی، ضعف و ناتوانی استادان در انجام پژوهش های جدی بین المللی، اتمیزه شدن استادان و فقدان همکاری علمی، رکود علمی استادان در گذشته، تنزل کارهای کیفی.

• مقوله سازمانی به عنوان دومین چالش و مانع پژوهشی با مؤلفه هایی همچون سیطره کمیت گرایی بر کیفیت، ویژه خواری و رانت در حوزه منابع پژوهشی، نبود معیارهای واقع بینانه و منصفانه در آیین نامه ارتقا، بت وارگی عدد و نظام سرمایه داری علمی، غلبه فعالیت های آموزشی بر پژوهش، تأثیر هیمنه گروه های فنی و مهندسی بر وزارت علوم و همچنین آیین نامه ارتقا، صوری و ظاهری بودن همایش های علمی، مقررات و تویی فراتر از آیین نامه، عدم انتشار کتاب های وزین علمی، فقدان کتاب های منبع غنی آموزشی برای دانشجویان، افت کیفی

جذب استادان، رقابت بر سر راهنمایی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دوره دکترا، اعمال سلیقه شخصی در ارتقای مرتبه علمی، مأموریت‌گرا نبودن دانشگاه‌ها و گروه‌ها، کاربردی نبودن راهنمایی‌هایی تحصیلی، نادیده گرفتن روند پژوهشی در مقاله‌های علمی-مروری، بی‌توجهی به اندیشکده‌ها برای حل خلاهای اجرایی، اجرای طرح‌های سفارشی فارغ از ضرورت حل مسئله، تعیین مهلت یک‌ساله برای فعالیت‌های پژوهشی و عدم مقایسه بین‌المللی؛

• مقوله اقتصادی که سومین چالش و مانع پژوهشی است، مضمون کمبود منابع مالی پژوهشی را دربر می‌گیرد؛

• سرانجام، مقوله سیاسی به‌عنوان آخرین مانع و چالش فعالیت‌های پژوهشی در قالب ایجاد رفتار محافظه‌کارانه و دروغ‌گویی، اثر تحریم‌ها بر ارتباطات علمی، غلبه نگاه امنیتی بر رویکرد علمی، عدم استقلال دانشگاه‌ها و آزادی آکادمیک، نبود پیوند بین ساختار و کارگزار، عدم کاربست نتایج پژوهش‌ها، فاصله بین نخبگان حاکمیتی و نخبگان دانشگاهی، فقدان پشتوانه سیاسی برای نظریه‌پردازی، حساسیت‌های سیاسی و عدم دسترسی استادان به داده‌های متقن و اولیه برای پژوهش‌های جدی، بررسی شد.

پیشنهادهای اجرایی پژوهش

• در نظر گرفتن تنوع برای دانشگاه‌ها و گروه‌ها به لحاظ مأموریت، نوع آموزش و پژوهش و خروجی‌ها، و تفکیک ضوابط علوم انسانی از علوم مهندسی یا پزشکی در حوزه‌های پژوهشی؛ به‌گونه‌ای که نسخه‌های اختصاصی آیین‌نامه، برپایه دسته‌بندی رشته‌های دانشگاهی از جمله رشته علوم سیاسی، (نه به‌عنوان یک متن تلفیقی برای همه رشته‌ها) چاپ شود؛

• تجدیدنظر در شیوه ارتقا و ترفیع اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی با تأکید بر کیفی کردن فعالیت‌های پژوهشی؛

• جهت‌دهی و متمرکز کردن فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی در حوزه‌های تخصصی؛

• لزوم برقراری توازن مناسب بین معیارهای پژوهشی، آموزشی، و خدماتی؛

• توجه به فعالیت‌های پژوهشی مستقل و تک‌نویسنده؛ به‌گونه‌ای که هر متقاضی هنگام ارتقای علمی دست‌کم ۲ مقاله و ۱ کتاب به‌صورت تک‌نویسنده داشته باشد؛

• توجه به وزن انتشار کتاب‌های تصنیفی و اصیل در رشته علوم سیاسی؛ بنابراین، پیشنهاد

می‌شود که تألیف کتاب به‌عنوان بند وتویی برای رشته علوم سیاسی در نظر گرفته شود. افزون‌براین، لازم است که به محتوای کتاب و میزان اثرگذاری آن بر ارتقای رشته علوم سیاسی و همچنین، سهم آثار پژوهشی متقاضی در رفع نیازهای جامعه، توجه شود؛

- طراحی سامانه ارزیابی کتاب برای اینکه هر کتابی برپایه رتبه علمی خود امتیازاتی به‌دست آورد؛ به‌عنوان نمونه، چاپ کتاب‌های آموزشی پرتیراژ، افزایش تعداد تجدیدچاپ کتاب‌های معتبر آموزشی در رشته علوم سیاسی، چاپ کتاب برپایه اعتبار محل انتشار کتاب‌های آموزشی و داشتن نظریه‌های جدید؛

- معرفی فهرست کتاب‌های ارزشمند جهانی در رشته علوم سیاسی توسط وزارت عتف به دانشگاه‌ها، تا ترجمه این کتاب‌ها توسط اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی به‌شایستگی تشویق شود؛

- تدوین برنامه پژوهشی برای یک بازه زمانی مشخص مثلاً پنج‌ساله، به‌منظور جهت‌دهی پژوهشی؛ به‌گونه‌ای که همه فعالیت‌های پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی در یک حوزه تخصصی ساماندهی شود و به استادان فرصت داده شود تا ترکیب سبب فعالیت خود را تعیین کنند؛

- حمایت بیشتر از کرسی‌های ترویجی و نظریه‌پردازی و تعلق گرفتن امتیاز ویژه به ایده‌های جدید؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود که مشوق‌های لازم برای این نوع کرسی‌ها در آیین‌نامه تدارک دیده شود؛

- تعیین حداکثر سقف امتیاز برای مقاله‌های علمی-پژوهشی به‌منظور الزام اعضای هیئت علمی به انجام فعالیت‌های کاربردی؛

- توجه به کیفیت عملکردها، توانمندی‌ها، و تولیدات علمی و پژوهشی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی به‌منظور جذب در دانشگاه و ارتقای مرتبه علمی؛

- تأکید بر اثرگذاری فعالیت‌های پژوهشی انجام‌شده در فرایند ارزیابی ارتقای علمی، ازجمله در نظر گرفتن شاخص‌هایی همچون اثرگذاری علمی از طریق بررسی میزان استنادها، تبدیل شدن تألیف‌های اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی به مرجع و منبع درسی در دانشگاه‌ها، استناد به این منابع در تصمیم‌گیری‌های نهادهای سیاست‌گذار و تصمیم‌گیر؛

- ایجاد انگیزه برای اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی با هدف ترغیب به اثرگذاری با تعریف خروجی‌های مرتبط با سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری، ازجمله «تهیه پیش‌نویس طرح

قانونی»، «طراحی بسته سیاستی»، تدوین آیین‌نامه یا دستورالعمل»؛

• درنظر گرفتن امتیاز ویژه برای برگزاری همایش‌های علمی به دلیل نیاز به تغییر و تحول اساسی در رشته علوم سیاسی و فعالیت‌های پژوهشی انجام‌شده در آن (مشارکت در برگزاری همایش و سخنرانی)؛

• افزایش اعتبار نظریه‌های اصیل و طرح‌های پژوهشی برای حل مشکلات کشور؛
• ارتقای مهارت‌های ارتباطات علمی ملی و بین‌المللی اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی؛

• ضرورت تدوین معیارهای بیشتر و متنوع‌تری مانند موفقیت دانشجویان تحت راهنمایی؛

• شناسایی حوزه‌های پژوهشی تقاضامحور و هدایت فعالیت‌های پژوهشی کاربردی موردنیاز جامعه به‌سوی آن؛

• به‌کارگیری شاخص‌های کیفی گفتمان‌سازی به‌جای درنظر گرفتن شاخص‌های صرفاً کمی؛ به‌عنوان مثال، به‌جای درنظر گرفتن چاپ مقاله در پایگاه‌های استنادی خارجی یا داشتن Q۱، بایستی به این مسئله توجه کرد که چند مقاله منتشرشده معطوف به مسائل کشور بوده و به حل مشکلات آن کمک کرده است؛

• درنظر گرفتن پژوهش‌های ملی دارای مباحث نوآورانه که مشکلی از مسائل کشور را حل کند؛

• میزان اثرگذاری استاد بر دانشجو و نفوذ در ذهن او: به‌گونه‌ای که اگر یک استاد بتواند بر دانشجویان تأثیر مثبتی بگذارد، بالطبع کلاس‌های تدریس وی شلوغ‌تر خواهد بود؛

• تعریف جایگاه‌های مرتبط با مرتبه‌های علمی و در پی آن، برای معکوس نشدن هرم اعضای هیئت علمی، محدودتر کردن جایگاه‌های استادی و دانشیاری برای اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی؛

• تعیین ملاک‌ها و معیارهای مناسب برای جذب اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی؛

• درنظر گرفتن امتیاز درخور توجه برای فعالیت‌های پژوهشی بین‌رشته‌ای در آیین‌نامه ارتقا از طریق «رویکرد میان‌رشته‌ای»، بین‌رشته‌ای و چندرشته‌ای و فرارشته‌ای.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله حاضر مراتب تشکر خود را از مسئولان دانشگاه شاهد ابراز می‌دارند. همچنین، از اعضای هیئت علمی رشته علوم سیاسی دانشگاه‌های دولتی مستقر در شهر تهران که در این پژوهش شرکت کردند، قدردانی می‌شود. *

یادداشت‌ها

۱. عوامل اجتماعی، فناوریانه، اقتصادی، زیست‌محیطی، سیاسی و ارزشی.
۲. طبقه‌بندی اطلاعات به صورت زمان‌بندی شده

منابع

- آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی مؤسسه‌های آموزش عالی، پژوهشی و فناوری دولتی (۱۳۹۵). وزارت علوم تحقیقات و فناوری.
- ادیبی، مهسا؛ تقوی، محمدعلی؛ مصطفوی، صابر (۱۳۹۹). ضعف تحقیقات کمی در پژوهش‌های علوم سیاسی در ایران. فصلنامه دانش سیاسی، ۱۶ (۱)، ۴۴-۲۵.
- ارسطوپور، شعله (۱۳۹۳). نگاهی آسیب‌شناسانه به آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی و پیامدهای منفی حاصل از آن در زمینه تولید علم. اولین همایش ملی سنجش علم: ارزشیابی و آسیب‌شناسی پرونده‌های علمی.
- بابائی، محمد؛ پای‌بست، صمد (۱۳۹۸). چالش‌های نظریه‌پردازی در علوم سیاسی ایران از نگاه نخبگان سیاسی؛ ارائه یک مدل زمینه‌ای. همایش انجمن علوم سیاسی ایران.
- تقی‌زاده کرمان، نفیسه؛ حسین‌قلی‌زاده، رضوان؛ جاویدی کلاته جعفرآبادی، طاهره (۱۳۹۴). آسیب‌شناسی تولید دانش در هسته‌های پژوهشی علوم انسانی. راهبرد فرهنگ، شماره ۳۰، ۱۸۸-۱۶۱.
- تصدیقی، محمدعلی؛ تصدیقی، فروغ (۱۳۸۸). موانع تحقیق و فرهنگ پژوهش در نظام آموزش عالی. ماهنامه مهندسی فرهنگی، ۴ (۳۵-۳۶)، ۴۷-۳۷.
- حقیقت، سیدصادق (۱۳۹۱). آسیب‌شناسی رشته علوم سیاسی در ایران. راهبرد فرهنگ، شماره ۱۹، ۷۹-۵۳.
- جمالی‌زواره، بتول؛ نصر اصفهانی، احمدرضا؛ نیلی، محمدرضا (۱۳۹۷). واکاوی آیین‌نامه ارتقای هیئت علمی: چالش‌ها و پیامدها. فصلنامه علمی پژوهشی آموزش عالی ایران، ۱۰ (۱)، ۹۸-۷۹.
- خواستار، حمزه (۱۳۸۸). ارائه روشی برای محاسبه پایایی مرحله کدگذاری در مصاحبه‌های پژوهشی. فصلنامه علمی-پژوهشی روش‌شناسی علوم انسانی، ۱۵ (۵۸)، ۱۷۴-۱۶۱.
- رنجبر، مقصود (۱۳۸۲). بحران علم سیاست در ایران. فصلنامه علوم سیاسی، ۶ (۲۴)، ۱۱۲-۹۵.
- سردارنیا، خلیل (۱۳۹۲). آسیب‌شناسی روش و محتوای پژوهش‌های علوم سیاسی در ایران. مجموعه مقالات سومین همایش وضعیت سالانه انجمن علوم سیاسی ایران، وضعیت پژوهش در حوزه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران.
- سلیمی، حسین؛ حداد، غلامرضا (۱۳۹۸). آینده پژوهی وضعیت علوم سیاسی در ایران براساس الگوی تحلیل روند (STEEP). پژوهشنامه علوم سیاسی، ۱۵ (۱)، ۱۱۰-۷۵.
- صادقی آرانی، زهرا (۱۴۰۰). بهره‌گیری از رویکرد تفکر سیستمی به منظور بررسی اثرهای جانبی سیاست‌های آموزش عالی: نقدی بر مقاله‌محور بودن آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ۲۷ (۳)، ۸۵-۵۳.
- عصاره، فریده؛ عقیقیان، فرزانه (۱۳۹۶). نقدی بر آیین‌نامه ارتقای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی کشور: آسیب‌شناسی و ارائه راهکارها. فصلنامه نقد کتاب، اطلاع‌رسانی و ارتباطات، ۴ (۱۵)، ۲۲۳-۲۱۳.
- مرکز هیئت‌های امناء و هیئت‌های ممیزه (۱۳۹۵). آیین‌نامه ارتقای مرتبه اعضای هیئت علمی آموزشی و

پژوهشی و فناوری. چاپ اول، مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور، ۹۶-۱.

مصفا، نسرين (۱۳۸۵). سیری در تحولات آموزشی و پژوهشی علوم سیاسی و روابط بین الملل. تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی.

میراحمدی، خالد؛ خراسانی اباصلت نظریور، محمدتقی؛ شمس مورکانی، غلامرضا (۱۴۰۰). آسیب شناسی نظام تأمین منابع انسانی در آموزش عالی: تدوین و اعتبارسنجی یک الگو. مجله آموزش عالی ایران، ۱۳(۴)، ۶۴-۳۹.

نظری، علی اشرف (۱۳۹۶). تحلیل و ارزیابی وضعیت رشته علوم سیاسی در ایران: سنجش نگرش استادان علوم سیاسی دانشگاه تهران. پژوهشنامه علوم سیاسی، ۱۳(۱)، ۲۲۰-۱۹۱.

نظری، علی اشرف (۱۳۹۲). موانع شکل گیری عقلانیت جمعی در حوزه پژوهش های علوم سیاسی و روابط بین الملل. مجموعه مقالات سومین همایش وضعیت سالانه انجمن علوم سیاسی ایران، وضعیت پژوهش در حوزه علوم سیاسی و روابط بین الملل در ایران. ۳۴۷-۳۵۸.

-یوسفی، هادی (۱۴۰۱). بررسی و آسیب شناسی نظام ارتقای اعضای هیئت علمی؛ بسته پیشنهادی اصلاح و بازنگری آئین نامه ارتقای اعضای هیئت علمی. مجله گزارش های کارشناسی (مرکز پژوهش- های مجلس شورای اسلامی). معاونت پژوهش های اجتماعی و فرهنگی- مطالعات فرهنگی و آموزش (گروه آموزش عالی، تحقیقات و فناوری)

- Adibi; M, Taghvaei, M. A., & Mustafavi, S. (2019). Weakness of Quantitative Research in Political Science Research in Iran. *Political Science Quarterly*, 16 (1). 25- 44
- Aristopour, Sh. (2013). A Pathological Look at the Regulations for the Promotion of Faculty Members and the Resulting Negative Consequences in the Field of Science Production. *The First National Conference on Science Assessment: Evaluation and Pathology of Scientific Outputs*.
- Asareh, F., & Afifian, F. (2016). Criticism on the Regulations for the Promotion of Academic Faculty Members of Universities and Educational Institutions of the Country. *Pathology and Offering Solutions. Book Review, Information and Communication Quarterly*, 4(15), 213-223
- Babai; M., & Pai Bast, S. (2018). Challenges of Theorizing in Iranian Political Science from the Point of View of Political Elites; Presenting a Contextual Model. *Political Science Association Conference 2018*.
- Cheol Shin, J., Arimoto, A., Cummings, W. K., & Teichle, U. (2013). Teaching and Research in Contemporary Higher Education. Publisher Springer Netherlands, Edition Number1, Number of Pages XXII, 410. Doi.10.52547/istd.31444.8.28.1.
- Ghanadi Najad, F., & Heydari, Gh. (2017). Explaining Obstacles and Solutions to

- Theorizing in Humanities and Social Sciences (Case Study: Members of the Faculty of Shahid Chamran University of Ahvaz). *Rehiyaft*, 28(71). 19-32.
- Haghighat, S. S. (2011). Pathology of Political Science in Iran. *Culture Strategy*, No. 19, 53-79.
- Jamali Zavareh, B., Nasr Esfahani, A., & Nili, M. (2017). Analysis of the Regulation of Faculty Promotion: Challenges and Consequences. *Iranian Higher Education Research Quarterly*, 10th year, 1st issue. 79-98.
- Khastar, H. (2009). Providing a Method for Calculating the Reliability of the Coding Stage in Research Interviews. *Scientific-Research Quarterly of Human Sciences Methodology*, 15(58), 161-174.
- MirAhmadi, Kh., Khorasani, A., Nazarpur, M. T., & Shams Morkani; Gh. (2021). Pathology of Human Resources Supply System in Higher Education: Development and Validation of a Model. *Iranian Journal of Higher Education*, 13 (4). 39-64.
- Mosfa, N. (2006). *Siri in the Educational and Research Developments of Political Science and International Relations*. Tehran: Research Institute of Cultural and Social Studies, first edition.
- Nazari, AliAshraf (2018). Analysis and Evaluation of the Political Science Field in Iran: Measuring the Attitude of Political Science Professors of Tehran University. *Journal of Political Science*, 13(1), 191-220.
- Nazari, AliAshraf (2014). Obstacles to the Formation of Collective Rationality in the Field of Political Science and International Relations Research. *Proceedings of the Third Annual Status Conference of the Iranian Political Science Association, The Status of Research in the Field of Political Science and International Relations in Iran*. 358-347
- Ranjabr, M. (2003). The Crisis of Political Science in Iran. *Political Science Quarterly*, 6(24), 95-112.
- Regulations "Promotion of Faculty Members of State Higher Education, Research and Technology Institutions". (2015). *Ministry of Science, Research and Technology*.
- Sadeghi Arani, Z. (2021). Using the Approach of Systemic Thinking in Order to Investigate the Side Effects of Higher Education Policies: A Critique on the Article-Oriented Nature of the Regulations for the Promotion of Faculty Members. *Quarterly Journal of Research and Planning in Higher Education*. 27(3), 53-85.
- Salimi, H, & Haddad, Gh. (2018). The Future of Studying the Situation of

Political Science in Iran Based on the STEEP (V) Process Analysis Model. *Journal of Political Science*. 15 (1), 75-110.

Sardarnia, Kh. (2012). Pathology of the Method and Content of Political Science Research in Iran. *Proceedings of the Third Annual Conference on the Status of the Iranian Political Science Association, The Status of Research in the Field of Political Science and International Relations in Iran*.

Taghi Zadeh Kerman, N., Hossein Qolizadeh, R. & Javidi Kalate Jafarabadi, T. (2014). Pathology of Knowledge Production in Humanities Research Cores. *Culture Strategy*, 30, 161-188.

Tasdighi, M. A., & Tasdighi, F. (2009). Obstacles to Research and Research Culture in the Higher Education System. *Cultural Engineering Monthly*, 4(35-36), 37-47.

Yousef, H. (2022). Investigation and Pathology of the Promotion System of Faculty Members; 2. The Proposed Package for Amending and Revising the Regulations for the Promotion of Faculty Members. *Journal: Expert Reports (Research Center of the Islamic Council)*. Office Name: Deputy of Social and Cultural Research-Cultural Studies and Education (Higher Education, Research and Technology Department).